

Dávid Géza

Finnország regionális politikája az Európai Unióban

Tartalom

Bevezetés.....	4
I. Amit Finnországról tudni kell.....	5
1. Rövid történeti áttekintés.....	5
2. Finnország természeti, népességi és gazdasági sajátosságai.....	7
1. Népesség.....	7
2. Foglalkoztatás.....	8
3. A gazdaság 2000-ben.....	8
II. Regionális és helyi kormányzat Finnországban.....	10
1. A helyi kormányzat története.....	10
2. A municípiumok.....	11
3. Finnország területi beosztása.....	12
4. A regionális tanácsok feladatai.....	12
1. Regionális terv - regionális fejlesztési stratégia.....	14
2. A regionális fejlesztés felelőssége.....	15
3. A regionális tanácsok szervei.....	15
III. Az Európai Unió regionális politikája.....	17
1. A regionális politika kibontakozása.....	17
2. Az Európai Unió regionális politikájának kialakulása.....	17
3. Az 1988 évi reform.....	18
4. Az 1993-as reform.....	21
5. Regionális politika 2000-2006 között.....	22
6. A regionális politika jövője az Európai Unióban.....	23

IV. Finnország regionális politikája az EU-csatlakozás előtt.....	26
1. Regionális politika az 1980-as évekig.....	26
2. A jóléti állam regionális politikája.....	27
3. Az EU-csatlakozás előtti regionális politika értékelése.....	28
4. Felkészülés az uniós tagságra.....	29
V. Az 1993 évi Regionális Fejlesztési Törvény.....	31
VI. A 2002 évi Regionális Fejlesztési Törvény.....	34
VII. Regionális politika Finnországban 2000-2006.....	37
1. Észak-Finnország Objective 1 programja.....	39
2. Kelet-Finnország Objective 1 programja.....	41
3. Nyugat-Finnország Objective 2 programja.....	43
4. Dél-Finnország Objective 2 programja.....	45
5. Åland Objective 2 programja.....	47
VIII. Regionális politika Matti Vanhanen 2003-as kormányprogramjában.....	50
Összegzés.....	51
Mellékletek.....	52
Felhasznált irodalom.....	70

Bevezetés

„Miért éppen Finnország?” – kérdezte mindenki, miután elmondtam dolgozatom témáját. Minden esetben megpróbáltam a kérdésre kielégítő választ adni, ahogy azt most is megkísérlem. A legkézenfekvőbb válasz természetesen az lehet, hogy Finnország regionális politikájáról magyar nyelven nagyon kevés irodalom lelhető fel. A téma feldolgozatlansága egyben jelentett előnyöket és hátrányokat is. Másrésről viszont – a nyelvi rokonság mellett – számos hasonló vonás fedezhető fel Magyarország és Finnország regionalizálódási folyamata között. Finnország egy saját történetében szinte példátlan gazdasági válság és egy nagyon jelentős politikai-gazdasági orientációváltás után csatlakozott az Európai Unióhoz és kényszerült területfejlesztési politikájának átalakítására. Magyarország esetében a rendszerváltás után bekövetkezett – sajnos nem példa nélkül álló, de szerencsére megfelelően kezelt – gazdasági válság és a finnhez hasonló gazdasági-politikai orientációváltás mellett elsődleges célkitűzésként fogalmazódott meg az Európai Unióhoz való csatlakozás. Finnországban a regionális és területfejlesztési politika nagyobb múltra tekint vissza, mint nálunk, azonban hasonló kihívásokkal kellett megküzdenie az uniós elvárásoknak való megfelelés során. Finnország területi-közigazgatási beosztása csak részben illeszkedett – és illeszkedik – az európai regionális politika alapját képező NUTS rendszerhez. Ahogy Magyarországon, úgy Finnországban sem voltak meg a regionális támogatások keretét képező NUTS 2-es „régiók”. Természetesen akárcsak Magyarországon, úgy Finnországban is eleget tettek az Uniós elvárásnak, és kijelölték a NUTS 2-es régiókat, azonban Finnországban a regionális fejlesztés szervezése, irányítása NUTS 3-as területi szinten történik. Ebből a szempontból is szembetűnő a hasonlóság a magyar „megye vagy régió” dilemmához.

A nyilvánvaló természeti és népességi különbségek ellenére Finnországban és Magyarországon hasonló kihívásokat kell leküzdenie a regionális politikának. A kistelepülések életképességének javítása, a szegény régiókból való elvándorlás csökkentése, a kis- és középvállalkozások fejlesztése, a kiegyensúlyozott regionális fejlődés elősegítése mindkét országban prioritásként jelenik meg. Talán számunkra is hasznos lehet a finn tapasztalatok megismerése.

I. Amit Finnországról tudni kell

I. 1. Rövid történeti áttekintés

Finnország regionális politikáját, területfejlesztési rendszerét az ország sajátos természeti, térszerkezeti és gazdasági adottságai határozzák meg. A történelem során Finnország – sok szempontból hasonlóan Magyarországhoz – a keleti és a nyugati civilizáció és kultúra találkozási, ütközési és együttélési területe volt. Évszázadokon keresztül az északi térség regionális nagyhatalma, Svédország volt meghatározó a finn történelem alakulásában, majd a svéd-orosz vetélkedés területévé vált, míg 1809-ben autonóm nagyhercegségként az orosz birodalom részévé nem vált. Az oroszok tették meg fővárosnak – az ország régi központja, Turku helyett – Helsinkit 1812-ben, a svédek helyett saját hatókörükbe vonva ezzel Finnország gazdasági, társadalmi, kulturális, politikai súlypontját.¹

A független Finnország története csak 1917-ben kezdődik. Az 1918 évi véres polgárháború után is sikerült az országnak megőriznie tőkés gazdasági és polgári demokratikus politikai berendezkedését. Finnország 1919 óta parlamentáris köztársaság, de egészen a Szovjetunió felbomlásáig mind bel-, mind külpolitikában számolnia kellett a „Nagy Testvér” szomszédságával.

Finnország 1945 után semleges államként helyezkedett el két eltérő gazdasági, társadalmi, politikai rendszer, értékrend határán. Erre a sajátos helyzetre Finnország a „finlandizációval” reagált, ami során az autonóm belső fejlődés lehetőségeit maximálisan biztosította, míg külső kapcsolatait nagyrészt a szovjet érdekek figyelembevételével alakította. A „finlandizáció” következtében Finnországot egyrészt a szovjet blokk legnyugatosodottabb országaként, másrészt a nyugat „legsocialistább” országaként tartották számon. A finn külpolitikában fontos szerepet töltött be a Szovjetunió, ami különleges gazdasági együttműködés formájában is megjelent. A finn külkereskedelemben a Szovjetunió néha 25-31 % körüli arányban részesedett, s ez majdnem elérte a Szovjetunió és a volt kis szocialista országok közötti arányokat.² Finnország maximálisan kihasználta sajátos híd-szerepét Kelet és Nyugat között, nem kis gazdasági előnyökhöz jutva ezzel.

¹ Hajdú Zoltán: Finnország területfejlesztési rendszere. 33. o.

² u. o.

Másrészről Finnország mindvégig szoros kapcsolatokat ápol a skandináv államokkal, 1955-ben csatlakozott az Északi Tanácshoz is. Finnország 1961-ben lett tagja az EFTÁ-nak, 1973-ban pedig szabadkereskedelmi megállapodást írt alá az Európai Közösséggel.³

Finnország életében jelentős változásokat hozott az 1989-ben elkezdődött kelet-európai átalakulás, majd a Szovjetunió összeomlása. A korábbi kiterjedt gazdasági kapcsolatok megszűnése az 1990-es évek elején mély gazdasági válságot okozott az ország számára, egyúttal a változások új kényszereket és egyben lehetőségeket is jelentettek. Az OECD jelentése szerint egyetlen tagállama sem ment át olyan mély strukturális és gazdasági krízisen a II. világháború vége óta, mint ekkor Finnország.⁴

A nemzetközi gazdasági kapcsolatok nagy részének összeomlása alapjaiban rendítette meg a finn gazdaságot. A finn márkát radikálisan le kellett értékelni, a munkanélküliség minden eddiginél magasabb szintre emelkedett (1990-ben 2,7%, 1995-ben 15,4%)⁵. Visszaesett a gazdaság teljesítménye, ezen belül is különösen jelentős volt az ipari termelés csökkenése. Amíg 1990-ben még pozitív mérleggel zárhatták az állami költségvetést (a GDP 5,4%-a), addig a fokozódó kényszerkiadások hatására 1993-ban már hiány volt (a GDP 8%-a). Nagy mértékben növekedett a GDP százalékában kifejezett bruttó államadósság is, az 1990 évi 14,5%-ról 1995-re 66,5%-ra.⁶

Ebben az aggasztó gazdasági helyzetben Finnország alapvető strukturális átrendezések végrehajtására kényszerült mindössze néhány év leforgása alatt. Rövid időn belül át kellett alakítania külgazdasági kapcsolatait: 1994-ben már a finn export 46,5%-a ment az Európai Unió országaiba, 17,1% az EFTA, 12,4%-a pedig egyéb európai országokba, 10,5%-a fejlődő, 13,8%-a pedig egyéb országokba.⁷ Az infláció 1995-ben már csak 0,8%-os volt.

A finn gazdaság átstrukturálásának, a külgazdasági orientáció-váltásnak fontos részét képezte Finnország 1995. január 1-i belépése az Európai Unióba. Ezzel a lépéssel az ország egyértelműen a „Nyugat” részévé vált, bár megőrizte semlegességi politikáját.

³ Hajdú i. m. 33. o.

⁴ u. o. 34. o.

⁵ www.stat.fi Statistics Finland

⁶ Hajdú i. m. 34. o.

⁷ u. o.

I. 2. Finnország természeti, népességi és gazdasági sajátosságai

Finnország területe 338 145 km², melyből 304 623 km² szárazföld, 33 522 km² pedig vízfelület. (A „Tavak országában” 188 ezer tó található, melyek közül 22 területe haladja meg a 200 km²-t.)⁸ Területét tekintve világviszonylatban a közepes nagyságú országok közé tartozik, míg Európában a nagyobb területű országok csoportjába tartozik. Az Európai Unió 25 tagállama között területét tekintve az 5. helyet foglalja el.

Finnország Európa legtöbb erdővel rendelkező országa (területének 75 %-át borítja erdő), ami a finn gazdaság egyik meghatározó eleme. Ezzel szemben a szántóterület aránya alig éri el a 7 %-ot, amivel Európában az utolsók között található.

I. 2. 1. Népesség

Az ország népességszáma 2003-ban elérte az 5,22 milliót, és tartós növekedési tendenciát mutat (1990: 4,998 millió; 1997: 5,147 millió; 2000: 5,181 millió). Finnország etnikai-nyelvi viszonylatban homogénnek mondható: az ország lakosságának 92 %-a finn, 5,55 %-a pedig svéd anyanyelvű. (Nem meghatározó számaránya ellenére azonban a svéd is hivatalos nyelv Finnországban.) Történeti nemzeti kisebbségként meg kell még említeni a lappokat (0,03%), az oroszokat (0,67%) és a cigányokat (kb. 6000 fő). Napjainkban Finnországnak is egyre inkább meg kell küzdenie a növekvő külső bevándorlással. Míg 1995-ben 68 566 külföldi élt az országban, addig ez a szám 2003-ra 107 003-ra növekedett. A legtöbben Oroszországból érkeznek (mintegy 25 ezer fő), ezt követi Észtország (13 397 fő) és Svédország (8 124 fő), de – csak a jelentősebbeket említve – több ezer szomáliai, iraki, brit, német, kínai, török és amerikai is él Finnországban.⁹

Finnországot hagyományosan a nagy területű, kis népességű országok csoportjába sorolják. Az ország átlagos népsűrűsége 17 fő/km², azonban ez az átlag rendkívül szélsőséges értékeket takar. A szélsőséges klímával rendelkező hatalmas északi területek rendkívül gyéren lakottak, míg a kedvezőbb feltételekkel bíró déli területek népsűrűsége finn mércével mérve kiemelkedőnek mondható. A legnagyobb

⁸ Hajdú i. m. 34. o.

⁹ www.stat.fi Statistics Finland – Finland in Figures - Population

népsűrűséggel Uusimaa régió rendelkezik (208 fő/km²), míg a sort Lappföld zárja 2 fő/km²-es értékkel. (14. számú melléklet) Azonban egyes északi municípiumokban a népsűrűség még az 1 fő/km²-t sem éri el (Savukoski: 0,2; Utsjoki: 0,3; Enontekiö 0,3; Inari 0,5 fő/km²). (17. számú melléklet) Az ország demográfiai, települési, gazdasági struktúráját alapvetően meghatározza, hogy területének 3%-án él a népesség több mint 20%-a.

I. 2. 2. Foglalkoztatás

2003-ban a foglalkoztatottak száma 2,365 millió fő volt. Noha még így is elmarad az 1990-es számtól (2,504 millió fő), az 1995 évi mélyponthoz képest folyamatosan emelkedő tendenciát mutat (1995: 2,099 millió fő; 2000: 2,335 millió fő). A foglalkoztatottakon belül 1,709 millió fő dolgozik a magánszférában, 507 ezer fő a helyi kormányzati szinten és 144 ezer fő a központi kormányzatban. Még részletesebben vizsgálva a foglalkoztatási szerkezetet, a hagyományos (első és második) szektorokban csökkenő tendenciát figyelhetünk meg:

- erdő- és mezőgazdaság: 1990: 222 ezer fő; 1995: 170 ezer fő; 2003: 120 ezer fő
- gyáripár: 1990: 556 ezer fő; 1995: 457 ezer fő; 2003: 470 ezer fő

Több ágazatban a foglalkoztatottak száma az 1995-ös mélyponthoz képest folyamatosan növekszik, de még így sem éri el az 1990-es szintet:

- építőipar: 1990: 201 ezer fő; 1995: 115 ezer fő; 2003: 151 ezer fő
- kereskedelem, szállodák és éttermek: 1990: 395 ezer fő; 1995: 301 ezer fő; 2003: 363 ezer fő

Vannak azonban olyan ágazatok is, amelyekben a foglalkoztatottak száma meghaladja az összehasonlítás alapját képező 1990-es szintet:

- köz- és egyéb szolgáltatások: 1990: 681 ezer fő; 1995: 659 ezer fő; 2003: 767 ezer fő
- biztosítási és üzleti szolgáltatások: 1990: 268 ezer fő; 1995: 228 ezer fő; 2003: 313 ezer fő¹⁰

I. 2. 3. A gazdaság 2000-ben

¹⁰ www.stat.fi Statistics Finland – Finland in Figures – Labour Market

A finn gazdaság fejlődése meghaladja az EU és az OECD országok átlagát, 2000-ben a bruttó nemzeti termék (GDP) 5,5%-kal, az ipari termelés 11%-kal nőtt. (Az egész Unióra kiterjedő válság természetesen érintette Finnországot is, a GDP növekedése 2003-ban 2%-ra esett vissza.) 2000-ben a beruházások 8%-kal, ebből a magánérs beruházások 8,5%-kal, míg a közösségiek 6%-kal bővültek. Létesült 39 ezer új munkahely, a munkanélküliségi ráta éves átlagát 9,7%-ra csökkentve. Az infláció 3,5%-ra emelkedett, a bruttó államadósság a GDP 41,7%-ára csökkent.

Az ipar húzóágazata 30%-os részesedéssel az elektronika. Az élenjáró elektronikai cég, a NOKIA 1999-es 19,8 milliárd eurós eladási forgalmát 2000-ben 54%-kal növelte. (A forgalom 70%-a a mobilkészülékek eladásából származik) A fa- és papíripar termelése 4,3%-kal nőtt 2000-ben; az ágazat három óriáscége, a Stora-Enso, az UPM-Kymenne és a Metsä-Serla a tervezettnél nagyobb nyereséggel zárta az évet, és több külföldi céget vásárolt fel. A finn ipari vállalatok és pénzintézetek 2000-ben 121 külföldi céget vásároltak fel; a legnagyobbak papíripari cégek és bankok voltak. Ugyanakkor külföldi cégek 70 finn vállalatban szereztek részesedést.

A külkereskedelmet tekintve az EU tagállamainak részesedése az exportban 56,2%, az importban 54,6% volt 2000-ben, 22, illetve 16%-os bővüléssel 1999-hez képest. A legdinamikusabban Oroszországba (135%) Észtországba (134%) és Kínába (145%) bővült az export, és erőteljesen fejlődött a kivitel egyes távol-keleti országokba is. A kereskedelmi partnerek rangsorában az egyetlen változás, hogy a kőolajtermékek drágulása miatt a behozatalban Svédországot és az USA-t megelőzve Oroszország lépett elő a harmadik helyre.

A gépipar részesedése 2000-ben 45%-ra növekedett, a telekommunikációs és adatátviteli berendezések kivitele 59%-kal bővült. A cellulóz, a papír- és faipari termékek a teljes export kb. 30%-át adták, kivitelük 22%-kal nőtt. A nyersanyagok és energiahordozók az összkivitel csaknem ötödét teszik ki 70%-os bővüléssel. A mezőgazdasági és élelmiszeripari kivitel szerepe marginális: 1,9%. Az importban a gépek, gépi berendezések és szállítóeszközök aránya a legjelentősebb, 42,1%,

a feldolgozott termékek, tartós fogyasztási cikkek részesedése 16%, a nyersanyagoké, fűtő- és üzemanyagoké 18,4%.¹¹

¹¹ <http://www.kum.hu/Kulgazdasag/Mokulg2000/Finnország.htm>

II. Regionális és helyi kormányzat Finnországban

A finn és a svéd helyi önkormányzatok gyökereit az evangélikus egyház községi hagyományaiban lelhetjük meg.¹² Emellett, ahogy Aronsson mondja, a 19. századi orosz dominancia különös jelentőséget adott a helyi önkormányzatoknak, mivel regionális és helyi szinteken betiltották az egyesületeket.¹³

Akárcsak nemzeti szinten, helyi szinten is fontos szerepet játszanak a politikai pártok a finn helyi demokráciában. A finn helyi önkormányzatoknak jelentős hatalmuk van, valóban kormányoznak, nem csupán a nemzeti politikák végrehajtói.¹⁴

II. 1. A helyi kormányzat története

- 1865-1873 Az első helyi választások, amelyek megalapozták a helyi kormányzatokat, más szóval a finn municípium-rendszert. Különböző törvények vonatkoztak a vidéki municípiumokra és a városokra. A helyi hatóságok megszerezték az adószedés jogát.
- 1917-1919 Finnország függetlenségének elnyerésével új törvényi szabályozás vonatkozott a helyi igazgatásra. Minden municípiumban kötelezővé tették tanácsok választását. A finn Alkotmányt kiegészítették egy helyi önkormányzatokra vonatkozó rendelkezéssel.
- 1925 A municípiumok felosztása függetlenné válik az egyházközségektől és más regionális felosztásoktól.
- 1932 A municípiumokról szóló törvényt kiegészítik egy rendelkezéssel, ami a municípiumok közötti kooperációval és az önkormányzati hatóságokkal (joint municipal authorities) foglalkozott.
- 1949 Új Helyi Kormányzati Törvény. Egy törvényben vonták össze a vidéki municípiumokat és a városokat szabályozó rendelkezéseket. A municípiumi vezető rendszert minden helyhatóságnál alkalmazzák.
- 1970 Megalakították a helyhatóságok alkalmazottainak szervezetét. Centralizálttá váltak a munkapiaci tárgyalások.

¹² Anders Lidström: Finland: Geo-political Changes and Europeanization. 367. o.

¹³ u. o.

¹⁴ u. o.

- 1977 Új, egységes Helyi Kormányzati Törvény. Elhagyták a vidéki municípiumok és más helyhatóságok közötti megkülönböztetést. Megerősítették a választott hivatalnokok pozícióját és javították munkakörülményeiket. A működés tervezését kötelezővé tették.
- 1989 Önkéntes Muncipiális Kísérlet (Free Municipality Experiment) elindítása. Kiterjesztették a helyi autonómiát.
- 1993 Az állami támogatási rendszer reformja. A költség-alapú, specifikus kormányzati segílyt felváltja a kiszámított állami támogatás, amit a helyhatóság bizonyos adatai, lakosság száma és funkciói határoznak meg.
- A municípiumok közötti kooperáció reformja. A helyhatóságok nagyobb szabadságot kaptak kooperációk kialakítására municípiumok közötti egyezményekhez való csatlakozás útján.
- 1995 Új, felhatalmazási Helyi Kormányzati Törvény. Az új törvény elismeri a helyhatóságok változatosságát. A helyhatóságoknak rugalmasságot biztosít funkcióik és szervezetük kialakításában.¹⁵

II. 2. A municípiumok

A municípiumok önkormányzati egységeket jelentenek, melyekben a legfőbb döntéshozó hatóságot a lakosság által négyévenként közvetlenül választott helyi tanácsok jelentik. A helyi önkormányzatok jogait legmagasabb szinten a finn alkotmány garantálja.

A municípiumok szervei:

- **Tanács** – közvetlenül választott legfőbb döntéshozó szerv
- **Municipiális Végrehajtó Bizottság** – tagjait a Tanács nevezi ki, felelős a helyi adminisztráció működéséért és finanszírozásáért. Előkészíti a Tanács elé kerülő javaslatokat. A Tanács választ egy municipiális menedzsert, aki a Végrehajtó Bizottságnak alárendelt.
- **Municipiális Bizottságok** – létrehozásuk nem kötelező, de a gyakorlatban szinte az összes municípium rendelkezik választott hivatalnokokból álló bizottságokkal.

¹⁵ www.kunnat.net. The History of Local Government and Legislation

Ezek foglalkoznak az oktatás, a szociális jólét, a környezet és más közösségi kérdések helyi vonatkozású ügyeivel.

Finnországban jelenleg 446 municípium van, amelyek mind területükre, mind lakosságukra tekintve rendkívül tarka képet mutatnak. Ez annak a következménye, hogy a törvény nem tesz különbséget a városi és a vidéki önkormányzatok között. (16, 17, 18. számú mellékletek)

II. 3. Az 1994-es reform

Finnországban az Európai Unió regionális politikájához való alkalmazkodás első lépése az 1993-as Regionális Fejlesztési Törvénnyel bevezetett új intézményrendszer volt. A korábbi megyék helyén viszonylag nagy autonómiával rendelkező, a regionális programokért felelős **regionális tanácsokat** (regional council) hoztak létre, és a municípiumok („kistérségi önkormányzatok”) autonómiáját is megnövelték.¹⁶ A finn regionális politika legfőbb változásának a szakértők a normatív támogatásokat felváltó, pályázati elven szerveződő program-módszer bevezetését tartják.¹⁷

Mint az Európai Unió sok más tagországában, Finnországban is számos adminisztratív funkciót alacsonyabb kormányzati szintekre ruháztak át az 1990-es években. Így például a környezetvédelmi ügyekért a regionális környezetvédelmi ügynökségek viselik a felelősséget. Az 1997-ben felállított regionális tanácsok készítik a regionális fejlesztési programokat a jelentősebb municípiumokkal, központi kormányzati szervekkel, vállalatokkal és NGO-kkal együttműködve, valamint részt vesznek az uniós támogatások menedzselésében. A központi kormányzati adminisztráció adminisztrációs funkcióját regionális szinten a provinciák állami hivatalai végzik, amelyeket a Belügyminisztérium ellenőriz és irányít.¹⁸

II. 4. Finnország területi beosztása

Finnország területi beosztása meglehetősen tarka képet mutat. Noha az EU-csatlakozás után az ország átvette az EU regionális-statisztikai rendszerét és kijelölte a

¹⁶ Csité András: Természet, régió, vidék: politika-hálózatok és a finn vidék az 1990-es években. 11. o.

¹⁷ u. o. 12. o.

¹⁸ Regional and Local Powers in Europa. 50. o.

NUTS-régiókat, megmaradtak a NUTS-rendszerbe nem illeszkedő hagyományos területi egységek is.

Azonban nem finn sajátosság, hogy területi beosztása csak részben illeszkedik a NUTS-rendszerhez. A 15 tagú Európai Unióban csak 8 tagállamban egyezik meg a közigazgatási és a NUTS-beosztás, míg 7 országban ez eltér (Finnország mellett Németországban, Dániában, Svédországban, Írországban, Nagy-Britanniában és Portugáliában)¹⁹.

Finnországban két NUTS 1-es térséget állapítottak meg – „kontinentális” Finnország és az autonómiával rendelkező Åland.

Nagyrégiók - Az országot NUTS 2-es régióra osztották égtájak szerint, amelyek közül Észak- és Kelet-Finnország az Objective 1, míg Nyugat- és Dél-Finnország az Objective 2 feltételeinek felel meg. Finnországban a NUTS 2-es régiók átlagnépessége 844 ezer fő, ami uniós összehasonlításban a harmadik legalacsonyabb átlagnépességet jelenti. Tovább vizsgálva a NUTS 2-es régiók népességét, azt láthatjuk, hogy a 6-ból 4 kevesebb mint 800 ezer lakossal rendelkezik, a legkisebb népességűben pedig mindössze 25 ezer ember él, ami messze a legalacsonyabb az EU-ban.²⁰

Provinciák (lään) - Finnországban 1997-ben alakították ki a jelenlegi 6 provinciát (a korábbi 12 helyett), ezek azonban a központi kormányzati adminisztráció részeit képezik, nem rendelkeznek önkormányzati tartalommal.²¹ A belügyminisztériumnak alárendelt tartományi hivatal vezetője a kormányzó. (6. számú melléklet)

Régiók (maakunta) - A 19 régió viszont megegyezik a NUTS 3-as szinttel, amelyeken belül 82 szub-régiót alakítottak ki. (4, 5, 7 számú mellékletek) Finnországban a regionális fejlesztés szintje is eltér az Unióban jellemzőtől, mivel alapvetően a NUTS 3-as szintet jelentő régiókban történik, nem pedig NUTS 2-es szinten. A regionális fejlesztés szervei a régiókban működő Regionális Tanácsok.

¹⁹ Pálné Kovács Ilona: A területfejlesztés irányítása. 17. o.

²⁰ u. o. 18. o.

²¹ Regional and Local Powers in Europa. 50. o.

II. 5. A regionális tanácsok feladatai²²

Finnország regionális tanácsai választott municipiális hatóságok, amelyekben érvényesülnek a helyi önkormányzás elvei. A tanácsok regionális fejlesztési és regionális tervezési hatóságokként működnek, feladatuk a regionális érdekek képviselete. A municipiális demokrácia alapján artikulálják a közös regionális érdekeket és próbálják előmozdítani régiójuk anyagi és kulturális jólétét.

A törvényben meghatározott felelősség mellett más feladataik is vannak a regionális tanácsoknak. A tanácsok régiójuk fejlesztésének központjai, továbbá törekednek a régió, a municípiumok, az ott lakók és a vállalkozások érdekeinek képviseletére; kutatásokat, terveket és elemzéseket készítenek. Emellett a regionális tanácsok a régió különböző érdekcsoportjainak együttműködési fórumai.

A regionális tanácsok döntéshozó testületeinek tagjai a municípiumok befolyásos politikai delegáltjai, akik a régió lakosságának politikai akaratát reprezentálják a helyi választásoknak megfelelően.

A regionális tanácsok munkájában a hosszú távú tervezés mellett ugyanakkora hangsúly van az aktuális problémák megoldásán. A tanácsok koordinálnak és hajtanak végre számos különböző nemzeti és uniós projektet, a regionális fejlesztés áttekintésére alkalmas szakértőgárda segítségével. Munkájuk kulcsfontosságú része a különböző érdekcsoportokkal való együttműködés.

II. 5. 1. Regionális terv - regionális fejlesztési stratégia

A regionális fejlesztés alapvető dokumentuma a regionális terv, amelyben meghatározzák a régió hosszú távú fejlesztésének céljait. A regionális tanácsok fő feladata egy fejlesztési stratégia kialakítása a régió számára, annak végrehajtása és szükség esetén gyors megváltoztatása. A regionális fejlesztésre vonatkozó minden más terv és program, beleértve az Európai Unió Strukturális Alapjának programjainak végrehajtását is, az előbb említett dokumentumon alapszik.

²² www.reg.fi

II. 5. 2. A regionális fejlesztés felelőssége

A Regionális Fejlesztési Törvény szerint a regionális tanácsok viselik a felelősséget a regionális fejlesztésért. A törvényi szabályozás célja a regionális fejlesztési kezdeményezések és a regionális egyensúly elősegítése.

A regionális tanácsok foglalkoznak az általános regionális politikával illetve részben annak végrehajtásával és a nemzetközi kapcsolatokkal is.

1. ábra: Regionális stratégiai tervezés

A tanács:

- Regionális stratégiai programokat készít és összeegyezteti ezeket a regionális adminisztratív hatóságok regionális fejlesztési lépéseivel;
- A regionális infrastruktúra fejlesztésének céljait kitűzi;
- Kijelöli az üzleti tevékenység kereteit a régióban, új vállalkozások és új munkahelyek létrehozását segítve ezzel;
- Minden lehetséges módon erősíti a regionális gazdaságot;
- Elősegíti a lakosság foglalkozásbeli jártasságát.

A regionális tanácsok terveket és programokat készítenek a régiók számára, együttműködve az állami és helyi kormányzattal, a vállalkozásokkal és a különböző szervezetekkel. A programokat a következő szempontok figyelembevételével készítik el: fejlesztési célok és stratégiák, regionális és ipari célkitűzések és a programok környezeti hatásai.

II. 5. 3. A regionális tanácsok szervei

A Regionális Tanács Közgyűlése – A Regionális Tanács legmagasabb döntéshozó szerve a Közgyűlés. A Közgyűlés létszáma régióként eltérő, a legnagyobb Délnyugat-Finnországban (Varsinais-Suomi) 103 taggal, míg a legkisebb Kelet-Uusimában 32

taggal. A tagokat az adott régióba tartozó municípiumok választják négy évre, egy speciális municípiális képviselői gyűlésen. A Közgyűlés összetételének tükröznie kell a régióban lévő politikai erőviszonyait. Továbbá csak a municípiumok tanácstagjai lehetnek tagjai a Regionális Tanács Közgyűlésének. A Közgyűlés általában évente kétszer ülésezik.

A Regionális Tanács Bizottsága – A Regionális Tanács végrehajtó- és adminisztratív szerve a Bizottság. Tagjait a Közgyűlés választja, összetétele tükrözi a régió pártpolitikai viszonyait. A legnagyobb létszámú Bizottság Uusimában van (20 tag), a legkisebb pedig Dél-Karéliában (9 tag). A Bizottság havonta legalább egyszer ülésezik.

A Regionális Tanács Hivatala – A Hivatal segíti a Bizottság munkáját, az adminisztratív feladatok ellátását. A legnagyobb Hivatallal Uusima regionális tanácsa bír (74 fő), a legkisebb pedig Közép-Ostrobothniában van (10 fő).

III. Az Európai Unió regionális politikája

III. 1. A regionális politika kibontakozása

Nyugat-Európában a II. világháború után, az 1950-60-as években kapott jelentőséget a regionális politika, a területfejlesztés. A jóléti államokban eredetileg szociális vagy méltányossági alapon nyugodott az életkörülmények területi különbségeinek kiegyenlítését célzó regionális politika. A hagyományos nehézipar válsága nyomán – területileg koncentrálva - kialakult munkanélküliség szociális feszültségekhez vezetett, amit állami támogatásokkal próbáltak orvosolni, így kezdetben a területfejlesztés válságkezelést jelentett az állam részéről. A szociális, vagy méltányossági szempont mellett azonban megjelent a hatékonyság kérdése is, a területfejlesztés célja a szociális kiegyenlítés helyett egyre inkább a gazdaság fejlesztése lett.²³

A hetvenes-nyolcvanas évek fordulóján modellváltás történt a regionális politikában. A korábbi központosított, külső erőforrásokra épülő eszközrendszer nem volt képes hatékonyan kezelni a regionális különbségeket, a fejletlen térségekben nem indult meg tartós fejlődés. A modellváltáshoz hozzájárult még a kis- és középvállalkozások elterjedése és a jóléti állam válsága is. Az a nézet alakult ki, hogy a termelés komplex környezeti feltételeit (infrastruktúra, szolgáltatásokat, munkaerőt) kell javítani, innovációra kell serkenteni a helyi sajátosságok figyelembevételével.

III. 2. Az Európai Unió regionális politikájának kialakulása

Noha a Római Szerződés még nem tartalmazott külön cikket a regionális politikáról, a preambulumban kifejezték a szerződő országok azon törekvésüket, hogy „népeik gazdaságait egyesítik és azok harmonikus fejlődését előmozdítják, ha az egyes területek közötti különbségeket és a kedvezőtlenebb adottságú területek elmaradottságát csökkentik”.²⁴ Bár a regionális politika csak 1975-ben jelent meg ténylegesen a közösség döntési és költségvetési rendszerében, már 1958-ban voltak a regionális politika irányába mutató kezdeményezések. Az Európai Szociális Alap (melyet az alapszerződés intézményesített) szabályai szerint támogatásban lehetett részesíteni a tartós munkanélküliséggel küzdő térségeket, ami ekkor főként a hagyományos

²³ Pálné i. m. 8. o.

²⁴ Hogyan működnek a régiók? 5. o.

nehézipari régiókat sújtotta. Az alap 1971-es reformja során négyszeresére emelték a támogatási források mennyiségét és hatókörét kiterjesztették a hanyatló iparágakra is. 1979-ig a támogatások háromnegyed része a majdani strukturális alapok kedvezményezett térségeibe került.²⁵ A regionális politika vonásait hordozta az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap is, amely a kezdetektől fogva beruházási támogatásban részesített az elmaradott agrártérségeket. Ezek a pénzügyi eszközök azonban legfeljebb csak a csírát mutatták a későbbi regionális politikának, inkább csak az alapszerződés idézett célkitűzését voltak hivatottak demonstrálni. Tényleges regionális politikáról ekkor még nem beszélhetünk, ezt a fent említett modellváltáshoz lehet kötni az Európai Unió keretén belül.

1975-ben olasz és ír kezdeményezésre hozták létre az Európai Regionális Fejlesztési Alapot (ERDF), ami ekkor még nem rendelkezett jelentős forrásokkal, a költségvetésnek csupán egy-két százalékával gazdálkodhatott. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap nemzeti kvóták meghatározásával kezdte meg működését, amihez minden kormány ragaszkodott annak ellenére, hogy ezáltal a gazdagabb tagállamokban magasabb GDP-vel rendelkező régiók is támogatáshoz jutottak, míg a szegényebb tagállamok fejlettebb régiói kimaradtak a kedvezményezettek köréből. A legmagasabb támogatást Olaszország kapta 40%-os részesedéssel, a Nagy-Britannia 28%-os, Franciaország 15%-os részarányt képviselt, Németország és Írország 6-6%-os kvótát kapott, a többi tagállam részesedése 1,3-1,7% között mozgott.²⁶ A mai szabályozástól eltérően ekkor még a tagállamok kapták kézhez a támogatási összegeket és szabadon dönthettek azok felhasználásáról, közösségi szintről ebbe nem szóltak bele.

III. 3. Az 1988 évi reform

Az Európai Unió regionális politikájában a kevésbé fejlett déli országok felvételét követően történt meghatározó fordulat. Spanyolország és Portugália 1986-os belépése az európai Közösségbe kiélezte a regionális különbségeket, ami a regionális politika ártértekelésére készítette a közösséget. A legfontosabb regionális politikai eszközök, a strukturális alapok reformjára két szakaszban, 1988-ban és 1993-ban került sor. 1986-ban az Egységes Európai Okmány (SEA) megfogalmazta az 1992-ig kialakítandó belső piac létrehozásának közös feladatait, továbbá a strukturális alapok jelentős átalakítását

²⁵ Horváth Gyula: Regionális támogatások az Európai Unióban. 14. o.

²⁶ u. o. 16. o.

irányozta elő. Az okmány kiemelte a közösségen belüli gazdasági kohézió fontosságát az egységes belső piac megteremtése szempontjából, és előírta a regionális politikai eszközök leghatékonyabb összehangolását, az erőforrások összpontosítását a legsúlyosabb szerkezeti problémákra.²⁷ Ezzel lefektették a kohéziós politika alapjait, melynek célja a déli országok és más hátrányos helyzetű régiók számára csökkenteni az egységes belső piac terheit.

Az 1988-as reformnak három fontos célja volt:

- a strukturális politikát olyan eszközökkel motiválni, amelyek tényleges gazdasági hatásokat váltanak ki;
- a tagállamok támogatását kapcsolják hosszabb távú programokhoz;
- a strukturális politika végrehajtásában részt vevő szereplők között partnerkapcsolatok épüljenek ki, különös figyelemmel a regionális hatóságokra.²⁸

A reform emellett lefektette a regionális politikát meghatározó alapvető szervezési elveket:

- *Szubszidiaritás és decentralizáció* (hatalom- és feladatmegosztás a régiók, a tagállami kormányok és a közösségi szint között; a régiók döntéshozóként vesznek részt a regionális politika kialakításában);
- *Partnerség* (a különböző ágazatok, szektorok és szintek döntéseinek intézményes koordinálása);
- *Programozás* (a korábbi projekt szemlélet helyett alulról építkező stratégiai és operatív tervezés SWOT-analízis alapján);
- *Koncentráció és addicionalitás* (a fejlesztési célok és támogatandó területek pontos körülhatárolása, külső erőforrások bevonása, a forrásfelhasználás hatékonyságának növelése).²⁹

Az 1988-as reform egyben áttérést jelentett az egyedi projektekről a programfinanszírozásra. Erősödött a három strukturális alap (Európai Szociális Alap, Európai Regionális Fejlesztési Alap és Európai Mezőgazdasági Orientációs és

²⁷ Horváth Gyula: Regionális támogatások az Európai Unióban. 19. o.

²⁸ u. o.

²⁹ Pálné i. m. 9. o.

Garanciaalap) közötti koordináció, növekedett a támogatási összeg, továbbá a valóban legkedvezőtlenebb helyzetű régiók lettek a kedvezményezettek.³⁰

Ekkor állapították meg a Strukturális Alapokra vonatkozó hat célkitűzést, célterületet (Objective):

1. A társadalmi-gazdasági fejlődésben elmaradt régiók fejlesztése.
2. A strukturális nehézségekkel küzdő régiók szerkezetváltása.
3. A tartós munkanélküliség leküzdése és a fiatalok integrálása a munkaerőpiacon.
4. A munkaerő-piaci alkalmazkodás elősegítése.
- 5a) A mezőgazdasági és halászati struktúrák átalakulásának elősegítése.
- 5b) A rurális (vidéki) körzetek fejlődésének elősegítése.³¹

A felsorolt hat célkitűzés közül az 1., 2. és 5b) célok támogatása történt regionális alapon, ezért érdemes ezeket kicsit jobban is részletezni. Előtte azonban fontos kitérni a támogatási térségek lehatárolási, besorolási kritériumaira. A támogatható területek lehatárolása összetett statisztikai elemzések alapján történik, amit azonban nagyban megnehezített a tagállamok különböző közigazgatási beosztása. A statisztikai egységek rendszerbe foglalása céljából megállapítottak egy ötfokozatú statisztikai számbavételi rendszert (Nomenclature of Territorial Units for Statistics, Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques, NUTS). Az alapvető kritériumoktól eltekintve a tagállamok maguk dönthettek az egyes régiók határaitól, területük beosztásáról. A NUTS rendszer a következő szinteket állapította meg: I. ország vagy nagyrégió, II. régió, III. megye, IV. kistérség, járás, V. település. A tagországok differenciált közigazgatási berendezkedése és méretbeli különbségei miatt az első két szinten többségében mesterséges statisztikai egységek vannak.

Az 1988-as reform után a Strukturális Alapokból támogatható régiók kedvezményezettségét a következő kritériumok alapján állapították meg:

1. Célkitűzés (Objective 1): olyan NUTS II-es régió, amelyben a korábbi három évben az egy főre jutó GDP a közösségi átlag 75%-a alatt van.
2. Célkitűzés (Objective 2). az uniós átlag feletti munkanélküliségi és ipari munkanélküliségi ráta, átlag feletti ipari létszámcsökkenés a NUTS III-as régiókban. Támogathatók olyan városi települések, ahol a munkanélküliségi

³⁰ Horváth Gyula i. m. 20. o.

³¹ Pálné i. m. 10. o.

ráta legalább 50%-kal magasabb az EU átlagánál, olyan térségek, ahol a felhagyott iparterületek újjáélesztése okoz nagy nehézségeket, olyan NUTS III-as szinttel szomszédos területek, amelyek megfelelnek az általános támogatási kritériumoknak, illetve az 1. célkitűzésbe sorolt régiókkal szomszédosak, és végül ha a társadalmi szempontból döntő ipari ágazatban jelentős leépítések történtek, vagy várható az ipari munkahelyek felszámolása.

5b) Célkitűzés: alacsony társadalmi-gazdasági fejlettségű régió, magas agrárfoglalkoztatottsággal, alacsony agrárjövdelemmel. Ezen kívül figyelembe vehető néhány másodlagos szempont is (elnéptelenedés, alacsony népsűrűség, kedvezőtlen fekvés stb.).³²

III. 4. Az 1993-as reform

A Strukturális alapok második reformját a gazdasági és társadalmi kohéziót központi elemmé nyilvánító Maastrichti Szerződés indította el. A legszegényebb tagállamok (Írország, Spanyolország, Portugália, Görögország) számára létrehozták a Kohéziós Alapot. Az alap célja, hogy a négy tagállamban – ahol az egy főre jutó GDP a közösségi átlag 90%-a alatt van – közlekedés- és környezetfejlesztési programokat támogasson.

A második reformprogram az alapok működésében csak csekély módosításokat hajtott végre, azonban a lehatárolás kritériumai, a programozás időtávja és az igazgatási eljárás változtak. A kilencvenes évtized közepén a Finnországgal, Svédországgal és Ausztriával kibővült Európai Unió újrafogalmazta a támogatandó térségek körét, és értékelték, jóváhagyták a – régi és új - kedvezményezett térségek regionális fejlesztési programjait. Az északi országok csatlakozását követően a támogatandó térségek a ritka benépesültségű területek kategóriájával bővült. Az Objective 6 alá azok a NUTS II. régiók tartoztak, ahol a népsűrűség 8 fő/km² alatt van.

A hatéves időtartamra bővült programozási időszakban, 1994-1999 között a strukturális és kohéziós célokra az Unió GDP-jének 6,5%-át fordították, ami a közösségi költségvetés 33,7%-át jelentette.

³² Horváth Gyula: Regionális támogatások az Európai Unióban. 31-32 o.

III. 5. Regionális politika 2000-2006 között

Az Európai Bizottság 1997 júliusában jelentette meg az Agenda 2000 című dokumentumot, amely az EU célkitűzéseit fogalmazta meg a 2000-2006 közötti költségvetési időszakra. E dokumentum is a szociális és gazdasági kohéziót fogalmazta meg első számú prioritásként.

Az új szabályozás - a koncentráció elvét figyelembe véve – csökkentette a támogatásban részesülő térségek típusait, a korábbi hat kategória helyett három célcsoportot határozott meg.

Az 1. Célkitűzés (Objective 1) csoportját továbbra is azok az elmaradott NUTS 2-es térségek alkotják, amelyekben az egy főre jutó GDP az uniós átlag 75%-a alatt van, valamint ide tartoznak a korábbi Objective 6 térségei, vagyis Finnország és Svédország alacsony népsűrűségű területei, továbbá a tengerentúli francia megyék, a spanyol Kanári-szigetek, a portugál Azori-szigetek és Madeira. Az Objective 1 célterületein él az EU népességének 22,2%-a, ami az előző programozási időszakhoz képest 2,8%-os csökkenést jelent. Ebben a támogatási csoportba tartoznak azok az 1994-1999 között támogatott elmaradott térségek is, amelyeknek gazdasági teljesítőképessége mára meghaladta az uniós átlag 75%-át. Ezen térségek támogatása azonban csak átmeneti, 2006-ig folyamatosan csökken.³³ (1, 2 számú melléklet)

A 2. Célkitűzés (Objective 2) kategóriájába a strukturális nehézségekkel küzdő, gazdasági és szociális átalakulásra szoruló térségek tartoznak. Ebben a csoportban találjuk a korábbi iparilag hanyatló területeket, a magas agrárfoglalkoztatottsággal bíró rurális térségeket, a meghatározóan halászati munkahelyekkel rendelkező területeket, illetve a súlyos problémákkal küzdő városi térségeket (tartósan magas munkanélküliség, nagyarányú szegény népesség, magas bűnözési ráta, súlyosan károsodott környezet, alacsony képzettségi színvonal). A 2. Célkitűzésbe sorolt területeken él az Unió népességének 18%-a. Ebben a támogatási csoportban is vannak átmeneti támogatásban részesülő térségek.³⁴ (1, 2 számú melléklet)

A 3. Célkitűzés (Objective 3) azokra a térségekre vonatkozik, amelyek fejlődési nehézségei a humán erőforrásokkal vannak összefüggésben: az oktatási, a szakképzési és a foglalkoztatási intézmények fejlesztése és modernizációja szükséges.³⁵

³³ Horváth Gyula: Regionális támogatások az Európai Unióban. 75. o.

³⁴ u. o. 76-77. o.

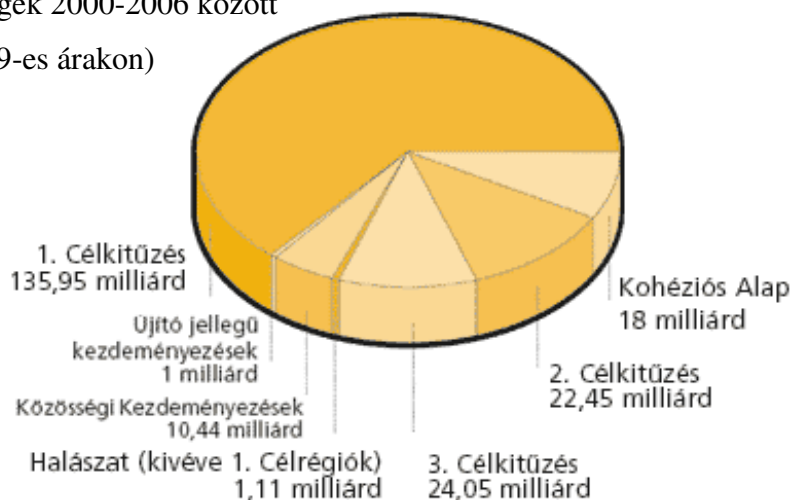
³⁵ u. o. 77. o.

A Strukturális Alapokon kívüli közösségi kezdeményezések programjainak száma is jelentősen csökkent. Az előző programozási periódus 13 programjához képest 2000-2006 között mindössze négy program finanszírozása lehetséges:

- Interreg III: célja a határokon átnyúló, a transznacionális és az interregionális együttműködések támogatása, valódi, határokon átnyúló gazdasági egységek létrehozása;
- Urban II: a program keretében közel 50 városi körzet részesül regionális támogatásban a gazdasági és szociális fellendülésre irányuló innovatív stratégiák bevezetésére;
- Leader +: támogatja a helyi kezdeményezésem alapuló újító jellegű vidékfejlesztési projekteket;
- Equal: célja, hogy felszámolja a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenséget és diszkriminációt

A négy programra a Strukturális Alapok költségvetésének 5,35%-át különítették el.³⁶

2. ábra: A Strukturális Alapokra és a Kohéziós Alapra elkülönített uniós költségvetési összegek 2000-2006 között (euróban és 1999-es árakon)

III. 6. A regionális politika jövője az Európai Unióban

A következő programozási periódusban jelentős változásokra lehet számítani a strukturális támogatásokat illetően. A kelet-közép-európai országok csatlakozásával az Unió teljesítőképessége csökkenni fog, a regionális különbségek növekednek, a jelenleg támogatott régiók egy része – az Unió egy főre jutó átlagos GDP-jének csökkenése

³⁶ Hogyan működnek a régiók? 12. o.

miatt – elveszíti jogosultságát, más részüknek pedig – a jelentős mértékű kelet-európai támogatások belépése miatt – valószínűleg kevesebb forrás jut majd.

2004. február 18-án az Európai Bizottság elfogadta a gazdasági és társadalmi kohézióról szóló harmadik jelentést „Új partnerkapcsolat a kibővült Unió kohéziója érdekében: konvergencia, versenyképesség, együttműködés” címmel, amelyben ismerteti a kohéziós politikával kapcsolatos, 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó elképzeléseit. A Bizottság 2004. február 10-én benyújtott költségvetési javaslata szerint valamivel több mint 336 milliárd euró összeget különítenek el az új időszak kohéziós politikájára az alábbi prioritásokkal:

- **Konvergencia: a foglalkoztatottság növelésének támogatása és munkahelyteremtés a tagállamokban és a legszegényebb régiókban.** Ez a célkitűzés elsősorban azokra a régiókra vonatkozik, amelyekben az egy lakosra jutó GDP kisebb, mint a közösségi átlag 75%-a. Ezzel egyidejűleg a bővítéssel együtt járó „statisztikai hatás” ellensúlyozása érdekében ideiglenes támogatást javasolnak azon régiók számára, amelyekben az egy lakosra jutó GDP kevesebb lenne, mint a tizenöt tagú Európai Unió esetében számított közösségi átlag 75%-a. A nemzeti és regionális programok társfinanszírozásának fő témája a gazdaság szerkezetének modernizálása és diverzifikálása, az alapvető infrastruktúra fejlesztése és modernizálása, a közigazgatási kapacitás megerősítése, a munkaerő-piaci intézmények, illetve az oktatási és képzési rendszerek minőségének javítása, valamint az emberi erőforrások fejlesztése. Azon tagállamok, ahol a bruttó nemzeti termék nem éri el a közösségi átlag 90%-át, a Kohéziós Alapból is támogathatók: ez utóbbi a közlekedési és a környezetvédelmi programokat finanszírozza.

- **Regionális versenyképesség és foglalkoztatottság: a változás előmozdítása és ösztönzése.** A legkevesbé fejlett tagállamokon és régiókon kívül a kohéziós politikának két alapvető célkitűzése van. Az első, hogy a kohéziós politika a regionális programok révén nyújtson segítséget a régióknak és a regionális hatóságoknak az ipari, városi és vidéki területek gazdasági változásainak előmozdítására, és erősítse azok versenyképességét és vonzerejét, figyelembe véve a gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségeket. A második, hogy a kohéziós politika a nemzeti programok segítségével támogassa az embereket a gazdasági fejlődés előkészítésében és alkalmazásában, elősegíti a teljes foglalkoztatottságot, a minőségi és termelékeny munkát és a társadalmi integrációt célzó politikákat.

- Európai területi együttműködés: összehangolt és kiegyensúlyozott fejlődés az egész Unióban. Az Interreg kezdeményezés során szerzett tapasztalat alapján a jelentés felhív a harmonikus és kiegyensúlyozott integrációt előmozdító politika folytatására az Unió egész területén, a határon átnyúló és a nemzetek közötti szinten megvalósuló együttműködés támogatásával. Utóbbi elvben kiterjed a belső vagy külső, illetve szárazföldi vagy tengeri határok mentén fekvő minden régióra. Ez alapvetően a közös problémák közös megoldásainak keresését célozza a felelős hatóságok közötti együttműködés révén, fejlesztve a városi, vidéki és partvidéki területeket, erősítve a gazdasági kapcsolatokat, és hálózatba rendezve a kis- és közepes méretű vállalkozásokat. A meg nem kérdőjelezhető alapelvek – különösen a stratégiai tervezés, a decentralizált közigazgatás és a folyamatos felügyelet és értékelés – alátámasztják a kohéziós politika megvalósítását. A jelentés azonban jelentős változtatásokat javasol, mindenekelőtt a Tanáccsal szorgalmazva új párbeszéd nyitását annak érdekében, hogy elősegítsék a kohéziós politikának a lisszaboni és göteborgi prioritásokhoz való hozzáigazítását. Hasonlóképpen, a Bizottság – nemzeti jelentéseken alapuló – szintézise fényében az európai intézmények évente megvizsgálják a stratégiai prioritások terén elért előrehaladást.

Az Európai Bizottság 2004. július 15-én öt új rendeletjavaslatot nyújtott be a 2007-2013-as időszakra vonatkozó kohéziós politika reformját illetően. A rendeletcsomag tartalmaz egy olyan általános rendeletet, mely az összes eszközre egységes szabálykészletet állapít meg, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra (ERDF), az Európai Szociális Alapra (ESF) és a Kohéziós Alapra vonatkozó egyedi rendelkezésekkel együtt. Továbbá, a Bizottság egy olyan új rendeletet is javasol, mely opcionális keretet nyújtana a tagállamok és a régiók számára a határokon átnyúló együttműködés hatóságainak (EGCC) felállítására.

Az új általános rendelet az ERDF, az ESF és a Kohéziós Alap végrehajtására vonatkozó közös alapelveket, szabályokat és szabványokat határoz meg. E rendelet, mely az Unió, a tagállamok és a régiók közötti megosztott irányítás elvén alapul, felállított egy új programozási eljárást, továbbá a pénzügyi irányításra, ellenőrzésre és értékelésre vonatkozó közös szabványokat. A megreformált hozzáférési rendszer a strukturális alapok és a Kohéziós Alap egyszerűbb, arányos és nagyobb mértékben decentralizált irányításáról gondoskodik.

IV. Finnország regionális politikája az EU-csatlakozás előtt

IV. 1. Regionális politika az 1980-as évekig

Az Európai Unióhoz való csatlakozás előtti regionális politikát – amennyiben azt a jelenlegi értelmezés szerint regionális politikának tekinthetjük – öt, markánsan elkülöníthető szakaszra oszthatjuk:

- 1917-ig úgymond „külső érdekek határozták meg” a regionális politikát.
- 1917-1945 között az eseti beavatkozások voltak jellemzőek.
- 1945-1965 között már tudatosan, részben ágazati jogszabályok szintjén szabályozták.
- 1966-1993 között pedig már területfejlesztési törvényen alapuló, központi és regionális állami dominanciával rendelkező szakaszcól beszélhetünk.
- 1994-től egy teljesen új szakasz kezdődött az új regionális fejlesztési törvénnyel, melynek keretében belső döntési, területi, intézményi rendszerreform valósult meg. Itt már meghatározó célkitűzés volt az EU regionális politikájához való igazodás.³⁷

A következőkben az Európai Unióhoz való csatlakozás előtti regionális és területfejlesztési politika néhány meghatározó mozzanatát részletesen is tárgyalni fogom – természetesen a teljesség igénye nélkül.

A területfejlesztés szempontjából fontos előzmény volt a közvetlenül a miniszterelnöki hivatal alá tartozó Országos Tervhivatal létrehozása 1956-ban. Ez a hivatal foglalkozott makrogazdasági, ágazati és területi politikával is. Az Országos Tervhivatalban folyó kutatások alapozták meg az első átfogó területfejlesztési törvény koncepcióját, amelyet 1966-ban hagyott jóvá a finn parlament. Az 1966-os törvény alapján a regionális politika központi irányítása szétaprózott volt, végrehajtásában jelentős szerepet kaptak a területi állami hatóságok és a municípiumok. (Csak 1984-től vált a regionális politika egyértelmű kormányzati felelőssévé a Belügyminisztérium.)³⁸

A regionális tervezés alapidokumentuma sokáig az 1958 évi Építési Törvény (370/1958) volt. Ennek értelmében nem volt országos szintű területi tervezés, hanem a municípiumok rendelkeztek a saját területükre vonatkozó tervezési jogosítványokkal.

³⁷ Hajdú i. m. 39. o

³⁸ u. o.

Az ennél nagyobb léptékű terveket a municípiumok szövetségei rendelték meg és hagyták jóvá.³⁹

Az első területfejlesztési törvény (1966) és az új szakaszt indító 1994-es regionális fejlesztési törvény közötti időszakban a parlament többször is megváltoztatta területi támogatások célját, tartalmát és részben a kiemelt fejlesztési területeket is. A támogatások legnagyobb részét – ahogyan egyébként ma is – az alacsony népsűrűségű, szélsőséges környezeti adottságokkal és fejletlen gazdasággal rendelkező területek kapták. A fejlesztések elsődleges célja már akkor a lakosság migrációjának csökkentése, a területi demográfiai egyensúly fenntartása volt. A támogatási területek nagyságát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy ebben az időszakban – is – az ország területének nagyobb része tartozott a támogatott területek közé. Emellett azonban azt is megállapíthatjuk, hogy a regionális politika módosításai során a támogatási területek egyre bővültek és a támogatási rendszer egyre bonyolultabbá vált.⁴⁰

Az 1960-as évektől a regionális és területfejlesztési politikában a növekedési pólusok elmélete került előtérbe. Eszerint a regionális központokat kell kiemelten fejleszteni, és azok majd magukkal húzzák a térségüket is. Ebben az időszakban az iparosítás kapott kiemelt szerepet a fejlesztések között.⁴¹

IV. 2. A jóléti állam regionális politikája

Az 1970-80-as évek fordulójától kezdve került előtérbe a jóléti állam – jóléti társadalom területi igényeit szolgáló fejlesztések rendszere. Ekkor már a közszolgáltatások kiemelt fejlesztése került középpontba.⁴² A jóléti állam biztosítani igyekezett az egyének minimális életszínvonalát, továbbá a községek egyfajta ellátási minimumát is. Ez elsősorban a közszolgáltatások terén vált valóra. Az újraelosztás mind az egyének, mind a területek szintjén folyt, természetesen a gazdagoktól a szegények irányába. Ennek értelmében a területi redisztribúció legnagyobb vesztese Helsinki, míg nyertese Lappföld és Észak-Karélia volt.⁴³

Az 1980-as évek végétől jelent meg a – ma is prioritást élvező - fenntartható fejlődés területi politikai szempontjainak vizsgálata.

³⁹ Hajdú i. m. 39-40. o.

⁴⁰ u. o. 40. o.

⁴¹ u. o.

⁴² u. o.

⁴³ u. o. 42. o.

A finn regionális politika célkitűzései között már a jóléti állam időszakában elsőbbséget élvezett a területi kiegyenlítés. Emellett azonban biztosítani kívánták – és tudták - azt is, hogy az egész országban kedvező környezetet teremtsenek minden állampolgár tevékenysége és életkörülményei számára. Ennek a politikának azonban voltak negatív következményei is. Nemzetközi összehasonlításban az ország fejlett régiói gyengébben fejlődtek, gazdasági teljesítőképességük a dinamikusan fejlődő nemzetközi központokhoz és régiókhoz képest csökkent. A kiegyenlítésre való törekvés eredményeképpen az egy főre jutó GDP alapján való európai összehasonlításban a fejlett finn régiók hátrább, a fejletlenebbek előrébb sorolódtak.⁴⁴

IV. 3. Az EU-csatlakozás előtti regionális politika értékelése

Ha értékelni akarjuk Finnország EU-csatlakozás előtti regionális politikáját, akkor mindenekelőtt azt mondhatjuk, hogy abban a területi kiegyenlítés élvezett kiemelt figyelmet. Már ekkor tudatosan próbálták kezelni az ország „Észak-Dél” problémáját, sokoldalú támogatásokat nyújtva a gyéren lakott és szélsőséges klímájú északi területek municípiumainak és lakosságának.

A finn gazdaság- és társadalompolitikának szerves részét képezte a – szintén a kiegyenlítést szolgáló - centralizált jövedelem- és adópolitika. A finn jövedelmi viszonyok – Helsinkit leszámítva – regionálisan kiegyenlítettek voltak. (Ugyanez már nem mondható el a gazdasági tevékenységről.)⁴⁵

A finn kormány már a jóléti állam időszakában kiemelt figyelmet fordított a vidék életképességének fenntartására. Ennek érdekében hagyták jóvá 1988-ban a vidékfejlesztési projektet.

Azonban mindenképpen negatívumként lehet értékelni a csekély figyelmet, amit az urbanizált és iparosodott térségek sajátos regionális fejlesztési problematikájára fordítottak. Ezek a térségek a jóléti állam időszakában csak saját bázisukon tudtak fejlődni. A helyzet 1989-ben változott, amikor megfogalmazták a 27 urbanizációs egység területfejlesztési programját. Ez azért is jelentett fontos változást, mivel Finnország lakosságának több mint 80 %-át jelenti a 27 városi régió.⁴⁶

⁴⁴ Hajdú i. m. 42. o.

⁴⁵ u. o. 43. o.

⁴⁶ u. o.

Az 1980-as évek végén egy új elemmel bővült a regionális politika eszköztára, mégpedig a kutatás-fejlesztés erőteljes decentralizációja révén. (A regionális politikában és fejlesztési gyakorlatban az 1990-es években jelentős szerepet szántak a Finn Műszaki Kutatások Központja (VTT) regionális intézményhálózatának, valamint a Technológiafejlesztési Központ (TEKES) integrált regionális hálózatainak.⁴⁷⁾ Azonban csak a gazdasági válság időszakában, az 1990-es évek közepén tudatosodott igazán, hogy Finnország csak egy teljes műszaki-technológiai megújulás után lehet versenyképes a világpiacon. Ez a felismerés vezetett a kutatás-fejlesztés országos anyagi bázisainak és vidéki szervezeti kereteinek jelentős megerősítéséhez. A válság során az is nyilvánvalóvá vált, hogy a regionális politika feladata immár nem a „kiegyenlítés”, hanem sokkal inkább a „feltételbiztosítás”.⁴⁸⁾

IV. 4. Felkészülés az uniós tagságra

Az 1990-es évek elején két szempont volt meghatározó a finn regionális politika kialakításában. Egyrészt egyre inkább elmélyült a gazdasági válság, másrészt fel kellett készülni az EU-tagságra. A finn vezetés 1991-ben kezdte meg a regionális politika, a területfejlesztési gyakorlat és az ágazati fejlesztési koncepciók történeti-kritikai feldolgozását, illetve az EU regionális politikájához illeszkedő regionális politika kidolgozását. A nemzetközi szakértő csoportok bevonásával folyó munkát a Belügyminisztérium koordinálta.⁴⁹⁾

A munka eredménye az Új Regionális Politikai Stratégia lett, amelyben öt stratégiai feladatot, illetve fejlesztési irányt fogalmaztak meg. Ezek belekerültek az új kormányprogramba is.

1. A vállalati támogatások rendszerének radikális felülvizsgálata. Ennek keretében a versenyképességet javító vállalati támogatások rendszere fennmaradt, másokat csökkentettek, illetve megszüntettek. Átláthatóbbá váltak a vállalati támogatások.
2. A hatékony regionális technológiai fejlesztések és eredményeik terjedésének erősítése. A technológiák terjedésében a finn kormány kiemelt szerepet tulajdonított a „know-how”-központok kiépítésének. Finnországban a területi

⁴⁷⁾ Hajdú i. m. 43. o.

⁴⁸⁾ u. o.

⁴⁹⁾ u. o.

politika egyik legmeghatározóbb elemévé vált a technológiapolitika. A kormány 1994-95-ben 11 szakértői központot hozott létre, melyek közül az élelmiszeripari, a turisztikai, az erdészeti és faipari úgynevezett ágazati szakértői központ, amely több régióval is együttműködik.

3. A helyi és a regionális kezdeményezések megvalósítási feltételeinek javítása. Ezt a célkitűzést szolgálja a regionális közigazgatás korszerűsítése.
4. A vidékfejlesztés programjának kidolgozása. A rurális térségek országos fejlesztési programját 1991-ben hagyták jóvá. Rurális térségen az alacsony népsűrűségű területeket és az 500 főnél kevesebb lakossal rendelkező településeket értették. A program az össznépesség 25%-ára, mintegy 1,26 millió lakosra terjedt ki. A program három típusba sorolta a rurális térségeket: városi központokhoz közel eső, mezőgazdaság által meghatározott, illetve nagyon ritkán lakott területek. A különböző típusú területek fejlesztéséhez eltérő célokat és eszközöket rendeltek hozzá.
5. A regionális infrastruktúra fejlesztésére irányuló politika erősítése, részben újraformálása. Mivel a regionális infrastruktúra-fejlesztések hosszú távon befolyásolják és javítják a régiók versenyképességét, ezért az országos hálózatok fejlesztését a területi érdekekkel is össze kell hangolni (autópálya, gyorsvasút, légi közlekedés, hajózás)⁵⁰

Az Európai Unióhoz való csatlakozásra készülve meg kellett változtatni Finnország területi beosztását, létre kellett hozni a régiókat (maakunta) és a regionális tanácsokat. Finnország területén a municípiumok társulásaként 19 régiót hoztak létre, amelyekben a regionális tanácsok felelnek a regionális tervezésért és fejlesztésért. (Ålandon az önkormányzat látja el a regionális fejlesztési feladatokat.)

⁵⁰ Hajdú. i. m. 43-44. o.

V. Az 1993 évi Regionális Fejlesztési Törvény

Már az Európai Unióhoz való csatlakozás előtt, az 1990-es évek elejétől világossá vált, hogy Finnország kiterjedt területeinek alacsony népsűrűsége a nemzetközi környezetben és versenyhelyzetben jelentős hátrányokat jelent. A területi érdekek képviselői már ekkor megfogalmazták, hogy az országnak tudatosabb regionális politikára van szüksége, az EU többi tagállamához hasonlóan.

A finn parlament (Eduskunta) 1993 december 10-én fogadta el a Regionális Fejlesztési Törvényt (Regional Development Act, L alueiden kehittämisestä, 1135/1993). A területfejlesztési törvény rendkívül rövid, mindössze 13 cikkből áll, míg a részletes szabályozást rendeleti hatáskörbe utalták.⁵¹

Az 1. cikk elsődleges célként fogalmazta meg az egyes területek fejlődését és a kiegyenlített fejlődés számára szükséges feltételek megteremtését. A célkitűzés eléréséhez biztosítani kell a területi fejlődés szempontjából szükséges alapfeltételeket, továbbá a népesség életkörülményeinek javítását és az alapvető szolgáltatások elérhetőségét. Át kell alakítani az egyes területek termelési szerkezetét, javítani kell a vállalkozások működési feltételeit és új munkahelyek létesítését kell elősegíteni.⁵²

A törvény 2. cikke a területfejlesztési felelősség intézményét rögzíti, továbbá egyértelművé teszi, hogy a municípiumoknak és az államnak a saját kompetenciájukban egyaránt területfejlesztési felelősségük van a törvény alapján. A törvény a Belügyminisztériumot nevezi meg a területfejlesztés országos szintű felelősének és koordinátorának. Területfejlesztési szervként a tartományi szintű (maakunta) településtársulás működik az önkormányzatokról szóló törvényben értett területen (regionális tanácsok). Egyéb vonatkozásokban területfejlesztési szervként a lääni (megye) működik.⁵³

Az állami szervezeteknek minden döntéshozatalkor figyelembe kell venniük e törvény célkitűzéseit, és mérlegelniük kell intézkedéseik területi hatásait.

A 3. cikk meghatározta a területfejlesztési szervek feladatait. Eszerint gondoskodniuk kell működési területük általános területpolitikai tervezéséről, a területfejlesztési programok előkészítéséről és végrehajtásukról, továbbá a területi kormányzatok szerveire vonatkozó területfejlesztési intézkedések összehangolásáról.

⁵¹ Hajdú i. m. 46. o.

⁵² u. o.

⁵³ u. o. 48. o.

A törvény 4. cikke definiálta a területfejlesztési célprogramot. A törvény célkitűzéseinek eléréséhez a területek fejlesztési tevékenységét határidős célprogramokkal irányítják. A programok célkitűzéseit, előkészítését és figyelemmel kísérésének módját rendeletben határozzák meg részletesen. A célprogramok tartalmáról a területfejlesztési szerv vezetésével határoznak, továbbá a területfejlesztési programot a területfejlesztési szerv hagyja jóvá.⁵⁴

Az 5. cikk a programszerződéseket rögzíti. A területfejlesztési program alapján a finanszírozásban részt vevő állami és települési szintű szervek, illetve egyesületek a területfejlesztési szerv vezetésével programszerződéseket készítenek. A programszerződések tartalmazzák a megvalósítandó projekteket, megvalósításuk menetrendjét illetve további fejlesztési tevékenységeket.⁵⁵

A törvény 7. cikke rendezi a területfejlesztés területi egységeinek problematikáját. Eszerint megkülönböztetnek „fejlesztendő” és „szerkezetátalakítási” területeket. A területi megosztás alapja a seutukunta- (körzettelepülés) beosztást használják, amely nagyjából az ingázási körzeteknek felel meg. Az ország seutukuntákra történő felosztását a Belügyminisztérium hagyja jóvá.⁵⁶ (4. számú melléklet)

A 8. cikk a területfejlesztési támogatások részarányát maximálja az egyes fejlesztésekben. A fejlesztendő és szerkezetátalakítási területek vállalkozásai számára jóváhagyandó támogatások maximális részesedését a Vállalkozások támogatásáról szóló törvény (1136/1993) szabályozza. A nem vállalkozásoknak nyújtandó fejlesztési pénzek maximális részesedése a projekt teljes költségének 70%-a lehet, ezt azonban különleges esetekben túl lehet lépni.⁵⁷

A törvény 9. cikke határozza meg a területfejlesztés során kialakítandó együttműködések alapvető sajátosságait. A Belügyminisztérium felel a fejlesztési programok és a regionális fejlesztési tervek összeegyeztetéséért és értékeléséért, együttműködve más minisztériumokkal. A területfejlesztést érintő tervek és döntések során a minisztériumnak együtt kell működnie a területfejlesztési szervekkel.

A 10. cikk rögzíti a Belügyminisztériumon belül működő Területfejlesztési Tanács feladatait. A Tanács feladata, hogy segítse a törvényhez kapcsolódó döntések

⁵⁴ Hajdú i. m. 48. o.

⁵⁵ u. o.

⁵⁶ u. o. 49. o.

⁵⁷ u. o. 50. o.

előkészítését, figyelemmel kísérje a területfejlesztés nemzetközi fejlődését, valamint a törvény célkitűzéseinek megvalósítását.⁵⁸

A törvény értelmében meghatároztak hat célprogramot:⁵⁹

1. **„fejlesztendő terület” program** – célja a törvény által meghatározott fejlesztendő területen a termelés megszilárdítása, a termelési szerkezet, a foglalkoztatottság és a lakosság know-how-jának javítása, valamint a természeti körülményekből és a földrajzi fekvésből adódó hátrányok csökkentése. A „fejlesztendő terület” és a „támogatott terület” kijelölésének alapja az egy főre eső GDP, a munkanélküliségi ráta, a népesség migrációs változása, a gazdaság szerkezet, a népsűrűség és az éghajlati viszonyok.
2. **szervezetátalakítási program** – célja a nagy arányú szervezetátalakítás által okozott problémák csökkentése az iparban és a szolgáltatásokban
3. **vidékprogram** – célja megújítani és sokoldalúvá tenni a gazdaságot, illetve biztosítani a szolgáltatásokat vidéken.
4. **szigetvilág-program** – célja a szigetvilág fejlődésének elősegítése.
5. **know-how-program** – célja a magas szintű tudást igénylő, nemzetközileg versenyképes vállalkozások letelepedésének és fejlődésének elősegítése.
6. **határ menti területek programja** – célja megerősíteni az ország határ menti területeinek termelési szerkezetét és know-howját, elősegíteni a nemzetközi együttműködést.

⁵⁸ Hajdú i. m. 50. o.

⁵⁹ u. o. 51. o.

VI. A 2002 évi Regionális Fejlesztési Törvény

2002-ben a finn parlament új Regionális Fejlesztési Törvényt (602/2002) fogadott el, amely 2003 január 1-i hatályba lépésével felváltotta az 1993 december 10-én elfogadott 1135/1993 számú területfejlesztésről szóló törvényt.⁶⁰

1. fejezet: Általános rendelkezések

A törvény 1 fejezete megfogalmazza az általános rendelkezéseket. Az 1 cikk szerint a törvény célja a gazdasági növekedés, az ipari fejlődés és a foglalkoztatás növelésének számára az előfeltételek megteremtése, ami biztosítani fogja a hozzáértésen és fenntartható fejlődésen alapuló regionális versenyképességet és a jólétet. További célkitűzésként fogalmazza meg a régiók fejlettsége közötti különbségek csökkentését, a lakosság életkörülményeinek javítását, és a régiók kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítését. A kitűzött célok elérése érdekében figyelembe kell venni a régiók eltérő lehetőségeit és fejleszteni kell a vállalkozásokat, az ipart és a regionális struktúrát. Mindemellett számba kell venni az Európai Unió regionális és strukturális politikai célkitűzéseit.

A törvény 2 cikke az alkalmazás területeit határozza meg. Eszerint a törvény a régiók fejlesztésére vonatkozó tervek és programok elkészítésére és végrehajtására, valamint ezek koordinálására és monitoringjára vonatkozik.

A 3 cikk határozza meg a rendelkezésekben használt definíciókat.

Régió: azok a területek, amelyeket a Régiók felosztásáról szóló törvény (1159/1997) meghatároz, illetve az állami regionális kormányzati szervek hatálya alá tartozó területek.

Strukturális Alapok regionális programjai: azok a programok, amelyek kapcsolatban vannak az Európai Unió Strukturális Alapjainak Objective 1 és 2 programjaival, az Interreg és az Urban közösségi kezdeményezések programjaival, és az Európai Regionális Fejlesztési Alap programjaival.

⁶⁰ <http://www.finlex.fi/pdf/saadkaan/E0020602>

Strukturális Alapok forrásai: az Európai Unió költségvetéséből a Bizottság által Finnország számára biztosított források a Strukturális Alapokból.

Nemzeti pénzügyi hozzájárulás: pénzügyi hozzájárulás az állam, a municípiumok vagy egyéb közösségi entitás részéről, a Strukturális Alapok forrásainak megfelelően.

A 4. cikk a municípiumokat és az államot nevezi meg a regionális fejlesztés felelősének. A régiókban a regionális tanácsok a regionális fejlődés hatóságai, amelyek felelősek a regionális fejlődés menedzsmentjének működéséért. A regionális tanácsok önkormányzati testületek (joint municipal boards), amelyekben a régió municípiumai vesznek részt.

Az 5. cikk a regionális tervezéssel foglalkozik. Eszerint a regionális tervet a regionális tanácsok készítik el. A regionális stratégiai program a régió jövőbeli fejlődését határozza meg, felvázolja a regionális fejlődés célkitűzéseit. A Strukturális Alapok regionális programjai szintén a régiók fejlődését körvonalazzák.

Az illetékes minisztériumok határozzák meg saját adminisztratív szektorukban a regionális fejlődés céljait és ütemét, a szektor általános tervének részeként. A regionális fejlődés nemzeti szintű célkitűzéseiről a kormány dönt.

2. fejezet: Hatóságok

Belügyminisztérium

A belügyminisztérium feladata a regionális fejlesztés nemzeti szintű céljainak kialakítása, együttműködésben más minisztériumokkal és a regionális tanácsokkal. Továbbá a belügyminisztérium felelős a regionális stratégiai programok koordinálásáért, monitoringjáért és végrehajtásáért.

Regionális tanácsok

A regionális tanácsok felelnek régiójuk általános fejlődéséért, együttműködve az állami hatóságokkal. Továbbá felvázolják és jóváhagyják a regionális tervezés részét képező regionális stratégiai tervet. Évente készítenek egy végrehajtási tervet a regionális stratégiai programhoz, együttműködve az állami hatóságokkal, a municípiumokkal és a programok finanszírozásában részt vevő egyéb partnerekkel. A regionális tanácsok programjavaslatokat is készítenek a Strukturális Alapok számára. Továbbá elősegítik a municípiumok szubregionális és egyéb együttműködését, valamint a régiók együttműködését.

Regionális fejlesztés a különböző közigazgatási szervezetekben

A kormány által meghatározott minisztériumok regionális fejlesztési célokat és intézkedéseket jelölnek ki egy konkrét időszakra, figyelembe véve a régiók fejlesztési céljait is. A finanszírozásról lehetőség szerint évente döntenek.

3. fejezet: Programozás

A 9. cikk foglalkozik a nemzeti regionális fejlesztési célokkal. Ezekről a kormány dönt egy meghatározott időszakra. A kormány továbbá dönthet speciális programokról is a nemzeti regionális fejlesztési célok elérése érdekében.

A 10. cikk részletezi a **regionális stratégiai programokat**. Minden regionális tanács elkészít egy meghatározott időszakra vonatkozó regionális stratégiai programot. Ennek tartalmaznia kell a régió lehetőségeit és szükségleteit, továbbá a regionális fejlődés szempontjából legfontosabb projekteket. Lappföld régióban a regionális stratégiai programnak foglalkoznia kell egy cikkben a számi kultúrával is.

A regionális stratégiai program elkészítésénél figyelembe kell venni a regionális tervet és a nemzeti regionális fejlesztés céljait. A programot együtt készítik el az állami hatóságok, a municípiumok és a regionális tervezésbe bevont testületek és szervezetek. A regionális stratégiai programot a Regionális Tanács legfőbb döntéshozó testülete hagyja jóvá.

A 11. cikk foglalkozik a regionális stratégiai program végrehajtási tervével. A Regionális Tanácsnak évente kell végrehajtási tervet készítenie a programhoz.

Akárcsak az 1993-as törvény, a 2002-es is meghatározza a „fejlesztendő területek” kategóriáját (5. fejezet). A lehatárolás alapját a szubrégiók (seutukunta) jelentik. A szubrégiók felosztásáról a Belügyminisztérium dönt a fontosabb municípiumokkal és Regionális Tanácsokkal együttműködve. A kormány a legkevésbé fejlett térségeket „fejlesztendő területté” nyilváníthatja. A fejlesztési területeket három kategóriába sorolják be (I, II és III támogatási térség). A fejlesztendő területté nyilvánításról és a felosztás alapjairól rendeletben határoznak.

Az 5. fejezet 39. cikke határozza meg a támogatások maximális részarányát az egyes fejlesztésekben. A fejlesztendő területek vállalkozásai számára jóváhagyandó támogatások maximális részesedését a Vállalkozások támogatásáról szóló törvény (1068/2000) szabályozza.

VII. Regionális politika Finnországban 2000-2006

Finnország strukturális támogatásait az 1999-ben elfogadott Agenda 2000 szabályozza. A támogatások teljes összege 2000-2006 között 2,090 milliárd euró, ami az 1995-1999 közötti 1,465 milliárd euróval összehasonlítva évente 2%-kal jelent többet.

A projektek megvalósításához a négy Strukturális Alapból (név szerint az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERDF), az Európai Szociális Alap (ESF), az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EAGGF) Orientációs Szekciója és a Halászati Pénzügyi Orientációs Eszköz (FIFG)) lehet támogatásokat igényelni. A támogatások a már tárgyalt három kiemelt célkitűzés (Objective) között oszlanak meg.

Finnország esetében fontos változást jelentett, hogy az előző programozási időszak 6. Célkitűzését (Objective 6 – a különösen alacsony népsűrűségű régiók fejlesztése) bevonták az új 1. Célkitűzésbe (Objective 1). Így az 1995-1999 között a 6. Célkitűzés (Objective 6) alá tartozó közép- és észak-finnországi régiók egyes részei és egész Kelet-Finnország az 1. Célkitűzés kritériumainak felel meg 2000-2006 között. Az 1. Célkitűzés alá tartozó területeken 1,046 millió ember él, a finn lakosság mintegy 21%-a.

Az 1. Célkitűzés keretében 2000-2006 között Finnország 913 millió euró támogatásban részesül, szemben az 1995-1999 között a 6. Célkitűzés keretében kapott 508 millióval. (8, 9 számú melléklet)

A 2. Célkitűzés (Objective 2 – ami az 1994-1999 közötti időszak 2. és 5(b) Célkitűzését helyettesíti) feladata a strukturális nehézségekkel küzdő térségek gazdasági és szociális átmenetének elősegítése. A 2000-2006 közötti időszakban négy strukturális problémákkal küzdő területet határoztak meg: ipari, rurális és városi térségek, illetve a halásztól függő térségek. Ezen kritériumok alapján Finnország 489 milliárd eurót allokálhat a következő megoszlás szerint: 459 millió eurót a 2. Célkitűzés alá tartozó területek részére, illetve további 30 millió eurót átmeneti támogatásként a korábbi 2. és 5(b) Célkitűzés keretében, amelyek azonban már nem felelnek meg az új 2. Célkitűzés kritériumainak. Finnországban mintegy 1,582 millió ember él a 2. Célkitűzés alá eső területeken, ami a lakosság 31%-át jelenti.

A 3. Célkitűzés (Objective 3) az oktatási, képzési rendszerek modernizálására és a foglalkoztatás elősegítésére irányul, a korábbi 3. és 4. Célkitűzést foglalja magába. Szemben az előző két célkitűzéssel, itt a támogatások az egész Unióra kiterjednek, kivéve az 1. Célkitűzéshez tartozó régiókat. A 3. Célkitűzés keretében Finnország 2000-2006 között 403 millió eurót hívhat le, szemben az 1995-1999 közötti 379 millió euróval.

Finnországot a három kiemelt célkitűzés mellett érinti a különleges halászati támogatás is, amire a halászat és a vízi ágazat átfogó szerkezetváltása miatt van szükség. Az 1. Célkitűzés alá tartozó területeken túl a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz költségvetéséből 2000-2006 között Finnország 31 millió eurót használhat fel.

A Strukturális Alapok megoszlása Finnországban Célkitűzések szerint (millió euróban és 1999-es áron)

1. Célkitűzés (Objective 1)	913
Átmeneti támogatás az 1. Célkitűzés keretében	0
2. Célkitűzés (Objective 2)	459
Átmeneti támogatás a korábbi 2. és 5(b) Célkitűzés keretében	30
3. Célkitűzés (Objective 3)	403
Összesen:	1805

A három kiemelt célkitűzés mellett a Strukturális Alapok a négy Közösségi Kezdeményezést is finanszírozzák. A Közösségi Kezdeményezések támogatása Finnországban 2000-2006 között (millió euróban és 1999-es áron)

Interreg III	Urban II	Equal	Leader+	Összesen
129	5	68	52	254

Finnország az előbb felsorolt támogatások mellett jelentős forrásokat hívhat le az Európai Unió rurális (vidék-) fejlesztési politikájának keretében, ez azonban nem kötődik a régiókhöz. A rurális fejlesztés keretében Finnország évente 290 millió euróhoz jut.

VII. 1. Észak-Finnország Objective 1 programja⁶¹

A 2000-2006 közötti időszakban végrehajtják Észak-Finnország Objective 1 programját Lappföldön, Közép-Finnország számos területén, valamint Észak- és Közép-Ostrobothniában. (10 sz. melléklet) Ezen a területen közel 354.000 ember él (a finn lakosság 7 százaléka), ezek kétharmada rurális térségekben.⁶²

A program finanszírozásában a Strukturális Alapok 321,404 millió euróval vesznek részt, program teljes költsége 1.053,059 millió euró.

A program három kiemelt terület köré épül:

1. prioritás: vállalkozások fejlesztése. A program kiemelt célja a már működő vállalkozások közvetlen segítése, illetve a vállalkozó szellem és az üzleti képzés támogatása. Különös hangsúlyt helyez a program a környezetre és új vállalkozási lehetőségekre.

2. prioritás: rurális fejlesztés és halászat: A támogatások vonatkoznak a mezőgazdasági beruházásokra, a fiatal farmerek segítésére, a rurális térségek fejlesztésére, valamint a mezőgazdasági, halászati és erdőgazdálkodási képzésre.

3. prioritás: képzés és foglalkoztatás. A legtöbb támogatást az információs társadalom fejlesztésére, illetve a munkanélküliség és a szociális kirekesztés megelőzésére vonatkozó projektek kapják, illetve a képzést és a foglalkoztatást érintő projektek.

A támogatott térségben magas a munkanélküliség (15%) és az országos átlagnál alacsonyabb a GDP növekedése. Ezen régiók gazdasága nagy mértékben függ a

⁶¹ Northern Finland Objective 1 Programme.

[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/E33DD741FDDE6FCFC2256B8700518625/\\$file/psengl.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/E33DD741FDDE6FCFC2256B8700518625/$file/psengl.pdf)

közsférától (az összes munkahely 55%-a), emellett jelentős a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás részesedése (14,5%).

Jelentős a kivándorlás, ami főleg a képzett fiatalokat érinti. Növekvő mértékű a vidék elnéptelenedése, ami a városok túlnépesedéséhez vezet és a megnehezíti a vidéki municípiumok számára az alapvető szolgáltatások ellátását. Mindazonáltal Észak-Finnország magas teljesítőképességű hagyományos iparral, jelentős turizmussal és jó utakkal rendelkezik.

Az Objective 1 program igazgatási hatósága a Belügyminisztérium. Koordinálja az összes résztvevőt a program végrehajtásában és megszervezi a Monitoring Bizottság találkozóit. A program szoros együttműködésben valósul meg Észak-Finnország régióival és a Foglalkoztatási és Gazdasági Fejlesztési Központokkal.⁶³

A program költségei támogatási területek szerint (millió euró)

Támogatási terület	Teljes költség	EU hozzájárulás	Egyéb támogatás (EB és mások)
1 Vállalkozásfejlesztés	521,218	130,898	261,796
2 Rurális fejlesztés és halászat	327,639	101,363	202,726
3 Képzés és foglalkoztatás	193,709	84,362	168,724
4 Technikai segítség	10,493	4,781	9,562
Összesen	1053,059	321,404	642,808

A különböző alapok támogatásai (millió euró)

EU támogatás	ERDF	ESF	FIFG	EAGGF
Összesen: 321,404	159,858	89,375	2,646	69,525
100,00%	49,74%	27,81%	0,82%	21,63%

ERDF – Európai Regionális Fejlesztési Alap

ESF – Európai Szociális Alap

FIFG – Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz

⁶³ u. o.

VII. 2. Kelet-Finnország Objective 1 programja⁶⁴

Kelet-Finnország 2000 és 2006 közötti Objective 1 programja a következő régiókra terjed ki: Kainuu, Észak-Karélia, Észak-Savo és Dél-Savo (11 sz. melléklet). Ezen a területen mintegy 691.000 ember él (a finn népesség 13,4 százaléka), ezeknek több mint fele rurális térségekben.⁶⁵

A program teljes költségéhez (2.558,560 millió euró) az Európai Unió Strukturális Alapjaiból 626,596 millió eurót allokálhatnak.

A programok az Észak-Finnország Objective 1 programjának ismertetése során már részletezett prioritásokat tüzték ki célul:

1. prioritás: vállalkozásfejlesztés.
2. prioritás: képzés és foglalkoztatás.
3. prioritás: rurális fejlesztés.
4. prioritás: infrastruktúra. A program az infrastrukturális beruházásokra koncentrál a technológiában és az oktatásban. Különös hangsúlyt kap a szállítás fejlesztése és a környezetvédelem.⁶⁶

A támogatott térségekben magas a munkanélküliség (15%) és az országos átlagnál alacsonyabb a GDP növekedése. Ezen régiók gazdasága nagy mértékben a közszférától függ (az összes munkahely 35%-a), emellett fontos szerepe van a mezőgazdaságnak és az erdőgazdálkodásnak is (14%). Az ipar és a szolgáltatások részesedése elmarad az országos átlagtól. A régióban nincsenek hagyományai a vállalkozásoknak, jelentőségük minimális.

A régióból való kivándorlás jelentős, és főleg fiatal, jól képzett férfiakat és nőket érint. A vidék elnéptelenedése növekvő mértékű, ami egyben a városok túlnépesedését

⁶⁴ Objective 1 programme for Eastern Finland.

[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/C60B90F0F0FA128FC2256B8700510862/\\$file/isengl.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/C60B90F0F0FA128FC2256B8700510862/$file/isengl.pdf)

is okozza és vidéki municípiumok számára megnehezíti az alapvető szolgáltatások ellátását.

A helyi oktatási szintek az országos átlag alatt vannak, azonban a régió jó felsőfokú oktatási intézményekkel és sikeres kutatási központokkal rendelkezik.

Kelet-Finnország továbbá számolhat egy mérsékelt hagyományos iparral és egy jelentős turisztikai potenciállal.

A program menedzsmentje szintén megegyezik az Észak-Finnország kapcsán már ismertetettel.

A program költségei támogatási területek szerint (millió euró)

Támogatott terület	Teljes költség	EU hozzájárulás	Egyéb támogatás (EB + mások)
1 Vállalkozásfejlesztés	1151,199	218,944	437,888
2 Képzés és foglalkoztatás	587,593	180,82	361,64
3 Rurális fejlesztés	608,78	129,84	259,68
4 Infrastruktúra	192,186	87,591	175,182
5 Technikai segítség	18,802	9,401	18,802
Összesen	2558,560	626,596	1253,192

A különböző alapok támogatásai (millió euró)

EU támogatás	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG
Összesen: 626,596	311,176	183,592	127,621	4,207
100.00%	49,66%	29,30%	20,37%	0,67%

VII. 3. Nyugat-Finnország Objective 2 programja⁶⁷

Nyugat-Finnország Objective 2 programja a következő régiókra illetve azok egyes részeire terjed ki: Satakunta, Ostrobothnia, Dél-Ostrobothnia, Közép-Ostrobothnia, Észak-Ostrobothnia, Közép-Finnország és Pirkanmaa (12 sz. melléklet). A program területén 864 ezer ember él (a teljes népesség 16,7%-a), ebből 361 ezer ember a 2005-ig átmeneti támogatásban részesülő korábbi Objective 2 és 5(b) területen.

A program teljes költségéhez (1.306,648 millió euró) a Strukturális Alapokból 284,151 millió eurót lehet lehívni.

Nyugat-Finnország Objective 2 programja három prioritás köré épül:

1. prioritás: vállalkozásfejlesztés és gazdasági struktúraváltás. Különös hangsúlyt helyeznek a régiók üzleti környezetének javítására regionális innovációs rendszerek, technológiai transferek, kutatási lehetőségek, a vállalkozó kedv és a képzés támogatása révén.
2. prioritás: a képzés és új technológiák fejlesztése. Ennek a prioritásnak a célja a nagyobb foglalkoztatáshoz vezető képzési folyamatok megerősítése és bevezetése. A szakképzett munkaerő megteremtéséhez nagyobb tudásra van szükség az új technológiák, a nyelvek és a kommunikáció terén.
3. prioritás: az infrastruktúra modernizációja és a természeti környezet javítása. Ezen régiók infrastruktúrájának megújítása a vonzó munkafeltételek és lakóhelyek miatt fontos. Különös jelentőséggel bírnak a környezetvédelmi projektek és a helyi lakosság szociális lehetőségeit regionális és helyi szinteken segítő kezdeményezések.

Az 1990-es években jelentős strukturális változások mentek végbe, ami az érintett régiók nagy részén a munkanélküliség növekedéshez vezetett. A struktúraváltás legnagyobb kárvallottja az ipari szektor volt, és bár a munkaerő 24%-a most is az

⁶⁷ Western Finland Objective 2 Programme.
[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/CD18B2452F53640BC2256B8700514F8F/\\$file/lsengl.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/CD18B2452F53640BC2256B8700514F8F/$file/lsengl.pdf)

iparban dolgozik, a szektorok megváltoztak. Ma a szektornak egy igen jelentős részét a magasan fejlett ipar képezi. Ezekben a régiókban a mezőgazdaság is fontos szerepet tölt be, hiszen a teljes finn mezőgazdasági munkaerő 37%-a itt található.

Az egy főre jutó GDP az EU átlagának 90%-a körül van, míg a munkanélküliség 12%. Az ipartól való függés és a beruházások alacsony szintje miatt nőtt meg a munkanélküliség. Az ipar hanyatlása és a krónikus munkanélküliség komoly szociális feszültségekhez vezetett ezekben a régiókban. A strukturális nehézségek és a munkalehetőségek hiánya a vidéki területekről való elvándorláshoz vezetett.

A gazdasági hanyatlás ellenére Nyugat-Finnország régiói jó infrastruktúrával és egy jól működő hálózattal rendelkeznek. A mezőgazdasági szektor versenyképes és magas színvonalúak az oktatási, kutatási és fejlesztési intézmények.

A program menedzsmentje

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERDF) programjai számára mind az igazgatási hatóság, mind a pénzügyi hatóság a finn Belügyminisztérium, míg az Európai Szociális Alap (ESF) programjainál a Munkaügyi Minisztérium. A Belügyminisztérium felelős a Monitoring Bizottságok menedzsmentjének ellenőrzéséért. A szociális partnerek, képviseleti szervezetek, fontosabb minisztériumok és társfinanszírozó végrehajtó testületek szintén részt vesznek a Monitoring bizottságok munkájában.

A program költségei támogatási területek szerint (millió euró)

Támogatott terület	Teljes költség	EU hozzájárulás	Egyéb támogatás (EB + egyéb)
1 Vállalkozásfejlesztés és gazdasági struktúraváltás	646,08	114,123	284,193
2 A képzés és új technológiák fejlesztése	379,854	93,825	225,966
3 Az infrastruktúra modernizációja és a természeti környezet javítása	266,386	68,975	185,887
4 Technikai segítség	14,328	7,228	14,328
Összesen	1306,648	284,151	710,374

A különböző alapok támogatásai (millió euró)

EU támogatás	ERDF	ESF
Összesen: 284,151	218,451	65,7
100,00%	76,88%	23,12%

VII. 4. Dél-Finnország Objective 2 programja⁶⁸

Dél-Finnország Objective 2 programja a következő régiókra illetve ezek egy részére terjed ki: Varsinais-Suomi, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Itä- (Kelet-) Uusimaa, Uusimaa és Dél-Karélia (13 sz. melléklet). A támogatott területen közel 820 ezer ember él, ebből 126 ezer a korábbi programozási periódus 2. és 5(b) Célkitűzése alá eső területen, amelyek átmeneti támogatása 2005-ig tart.

A program 994 millió eurós teljes költségéhez a Strukturális Alapokból 218 millió euró támogatást hívhatnak le.

A program három prioritás köré épül:

1. prioritás: gazdasági versenyképesség és a vállalkozások számára vonzó környezet megteremtése. A fő cél a regionális vállalkozások versenyképességének növelése a nemzetközi piacon. Olyan területekre helyez kiemelt hangsúlyt, mint a kutatás és fejlesztés, magas szintű technológia és környezetbarát technológia.
2. prioritás: a know-how és a humán erőforrás fejlesztése. A program segíti a képzéshez való hozzáférést és annak minőségét, valamint az ehhez szükséges infrastruktúra fejlesztését. A hangsúly az információs társadalom technológiáin, az élethosszig tartó tanuláson (life-long learning), a távoktatáson és a szakképzés fejlesztésén van.
3. prioritás: szubrégiók, városi területek fejlesztése és a helyi közösségek vonzerejének növelése. Ezek a célkitűzések a régió lakó- és szociális

⁶⁸ Southern Finland Objective 2 Programme.

[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/F1E94300B7212BABC2256B870050AEB0/\\$file/esengl.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/F1E94300B7212BABC2256B870050AEB0/$file/esengl.pdf)

környezetének javítását szolgálják, továbbá a turizmus kiterjesztését segítik a természeti környezet és a régió erős kulturális identitásának promótálásával.

Hasonlóan Nyugat-Finnországhoz, Dél-Finnországban is jelentős strukturális változások mentek végbe az 1990-es években, ami itt is a munkanélküliség növekedéséhez vezetett. A recesszió elmúltával a munkahelyek elvesztése kisebb mértékűvé vált, a munkanélküliség 1999-ben 11% körül állt meg. A régióban kimagaslóan a legjelentősebb a szolgáltató szektor (az összes munkahely 60%-a), amit az ipar követ (32%). Azonban ezen szektorok mindegyikében hiány van szakképzett munkaerőben.

Bár az egy főre eső GDP az EU átlagának 98%-a, Dél-Finnország régiói olyan problémákkal szembesülnek, amelyek kétségbe vonják jövőbeni gazdasági fejlődésüket. Különös hangsúlyt helyeznek a fiatalok kivándorlásának csökkentésére, az oktatáshoz való hozzáférés biztosítására, a munkaerőpiac javítására, illetve a szolgáltatások és a lakhatás támogatására a régióban. Ezen régiók jólétének folytonosságához szükség van a közsféra aktív részvételére és a megoldások koordinálására a környező városokkal és vidéki térségekkel.

A program költségei támogatási területek szerint (millió euró)

Támogatott terület	Teljes költség	EU hozzájárulás	Egyéb támogatás (EB + mások)
1 Gazdasági versenyképesség és a vállalkozások számára vonzó környezet teremtése	601,934	87,919	213,354
2 A know-how és humán erőforrások	134,641	46,111	102,472
3 Szub-régiók, városi területek fejlesztése, és a helyi közösségek vonzerejének növelése	246,631	78,801	219,154
4 Technikai segítség	10,915	5,458	10,915
Összesen	994,121	218,289	545,895

A különböző alapok támogatásai (millió euró)

EU támogatás	ERDF	ESF
Összesen: 218,289	173,82	44,469
100,00%	79,63%	20,37%

VII. 5. Åland Objective 2 programja

Åland Finnországnak egy autonóm tartománya a Botteni-öböl kijáratánál, Finnország és Svédország között. Åland több mint 6500 szigetből áll, amelyek 6800 km²-en vannak szétszóródva. A szigetvilág teljes lakossága meghaladja a 26 ezer főt, azonban csupán 65 sziget lakott. A népesség 90%-ának lakhelye a legnagyobb sziget, „Fasta Åland”. Finnország többi részétől eltérően itt egyedüli hivatalos nyelv a svéd.

Åland autonómiáját először 1920-ban biztosították törvényben, amit azonban az alandiak nem fogadtak el. 1951-ben ismételten hoztak egy törvényt (1951/670) a szigetek autonómiájáról, azonban ez sem felelt meg a kívánalmaknak. Csaknem húszéves előkészület után született meg a jelenleg hatályos törvény Åland autonómiájáról (1991/1144). Eszerint Ålandnak saját kormánya és közvetlenül választott törvényhozása van, a finn kormányt a kormányzó képviseli a szigeten.⁶⁹

Az Objective 2 program kiterjed a szigetvilág összes szigetére, kivéve a közigazgatási fővárost és legnagyobb kikötőt, Mariehamnot. A program így összesen 15 ezer főt foglal magában. Az adott térségben az egy főre eső GDP az EU átlag 70%-a volt 1997-ben (egész Ålandot tekintve ez az érték 118%). A szigetvilág természeti környezete és az ebből fakadó korlátozások bizonyos vállalkozások működését jelentősen megnehezítik. A szigetek kicsik és szétszórtan helyezkednek el. A legtöbb vállalkozás kicsi és nagyon alacsony beruházási kapacitással bír. A szigetek lakosságának legnagyobb része a közsférában és az első szektorban dolgozik. Az első szektor vállalkozásaiban, amelyek különösen a külső szigetekeken fontosak, a teljes

⁶⁹ Act on the Autonomy of Åland (1991/1144) <http://www.finlex.fi/pdf/saadkaan/E9911144>

munkaerő 20%-a dolgozik, míg a közszférában több mint 25 %-a. Az elkövetkező öt évben várhatóan az első szektor munkahelyeinek 20%-a fog megszűnni, míg a gazdák (farmerek) ötöde már most elmúlt 60 éves.

1998-ban a munkanélküliség Ålandon 4% volt. Ez a szám azonban a munkavállalók Finnországba és Svédországba való kivándorlásának köszönhető. A felsőfokú oktatás lehetőségei korlátozottak a szigetvilágban és a fiatal diplomások nem térnek vissza Ålandra, ha a gazdasági helyzet nem kedvező.⁷⁰

Az Európai Bizottság a 2000-2006-os programozási periódusban az Objective 2 program társfinanszírozójaként részt vesz Åland régiójának fejlesztésében. A program teljes összege 22 millió euró, amiből 4,6 millió eurót a Strukturális Alapok biztosít.

A program egyetlen célkitűzés köré épül, ami a gazdasági fejlesztés és annak környezetre gyakorolt hatása. A célkitűzésen belül négy, egyenlő mértékben támogatott intézkedést határoztak meg.

1. intézkedés: vállalkozásfejlesztés és tanácsadás (Az intézkedés célja a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése és új munkahelyek létrehozása a rurális térségekben.)
2. intézkedés: a szigetvilág fejlesztése (Az intézkedés célja a lakosság csökkenésének megállítása, a vállalkozókedv előmozdítása, valamint új munkahelyek teremtése.)
3. intézkedés: információs társadalom (Az intézkedés célja az információs és kommunikációs technológia használatának előmozdítása a vállalkozások és általában az emberek körében.)
4. intézkedés: a társadalom és a vállalkozások alkalmazkodása a környezethez (Az intézkedés célja az ipari vállalatok és általában a társadalom környezettudatosságának növelése.)⁷¹

⁷⁰ Åland Islands Objective 2 Programme http://www.europa.eu.int/regional_policy

A program költségei támogatási területek szerint (millió euró)

Támogatott terület	Teljes költség	EU hozzájárulás	Egyéb támogatás (EB + mások)
1 Gazdasági fejlesztés és a környezet	21.911	4.396	10.951
2 Technikai segítség	0.409	0.164	0.409
Összesen:	22.320	4.560	11.360

A különböző alapok támogatásai (millió euró)

EU támogatás	ERDF
Összesen: 4.56	4.56
100.00%	100.00%

VIII. Regionális politika Matti Vanhanen 2003-as kormányprogramjában

Matti Vanhanen 2003 június 24-i kormányprogramjában külön fejezetet szentel a regionális és a municipiális (helyi) politikának.⁷² Ebben a kiegyensúlyozott regionális fejlődés kiindulópontjaként a regionális gazdaságok konszolidációját nevezi meg, ami az országos gazdasági és foglalkoztatási növekedés által érhető el. Különös figyelmet kíván szentelni egy regionálisan kiegyenlített népességszerkezet kialakítására. Az ország minden részén garantálja az alapvető szolgáltatásokhoz való megfelelő hozzáférhetőséget és azok színvonalát.

Ki kívánja terjeszteni a regionális fejlesztési hatóságokként működő Regionális Tanácsok szerepkörét azáltal, hogy megerősíti pozíciójukat a regionális fejlesztésekre szánt források allokációjában.

A regionális és a központi kormányzat reformját az ágazati hatóságok közötti együttműködés kiterjesztésével, regionális koordinálással és régiók felosztásának harmonizációjával kívánja megvalósítani. Folytatni fogja a Kainuu régióbeli kísérleti közigazgatási modellt.

Meg szeretné erősíteni az új információs és kommunikációs technológiák valamint az Állampolgári Hivatalok szerepét, biztosítva ezzel a helyi kormányzati szervekhez való hozzáférhetőséget. Folytatni fogja a központi kormányzati funkciók regionalizációját. A közigazgatás fejlesztése keretében a régiók újabb funkciókat kapnak.

Meg kívánja újítani a Vidékpolitikai Programot. Középpontba helyezi a rurális térségek vállalkozási potenciájának fejlesztését és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférhetőséget új működési modellek, új kommunikációs és egyéb technológiák felhasználásával.

A regionális politikában figyelembe fogja venni a szigetvilág sajátos körülményeit. A regionális központok erősítése érdekében fejleszteni fogja a Regionális Központ Programot (Regional Centre Programme). A program továbbá támogatni fogja a regionális központok tágabb környezetének fejlesztését is.

⁷² www.government.fi Programme of Prime Minister Paavo Lipponen's second Government

Összegzés

Amikor Finnország csatlakozott az Európai Unióhoz, a csatlakozási szerződés Finnország északi, ritkán lakott területeit külön esetnek mondta ki, és létrehozta számukra az új Objective 6 kategóriát. A jelenlegi programozási időszakban az Objective 6 alá tartozó területeket visszatorolták az Objective 1 kategóriába.

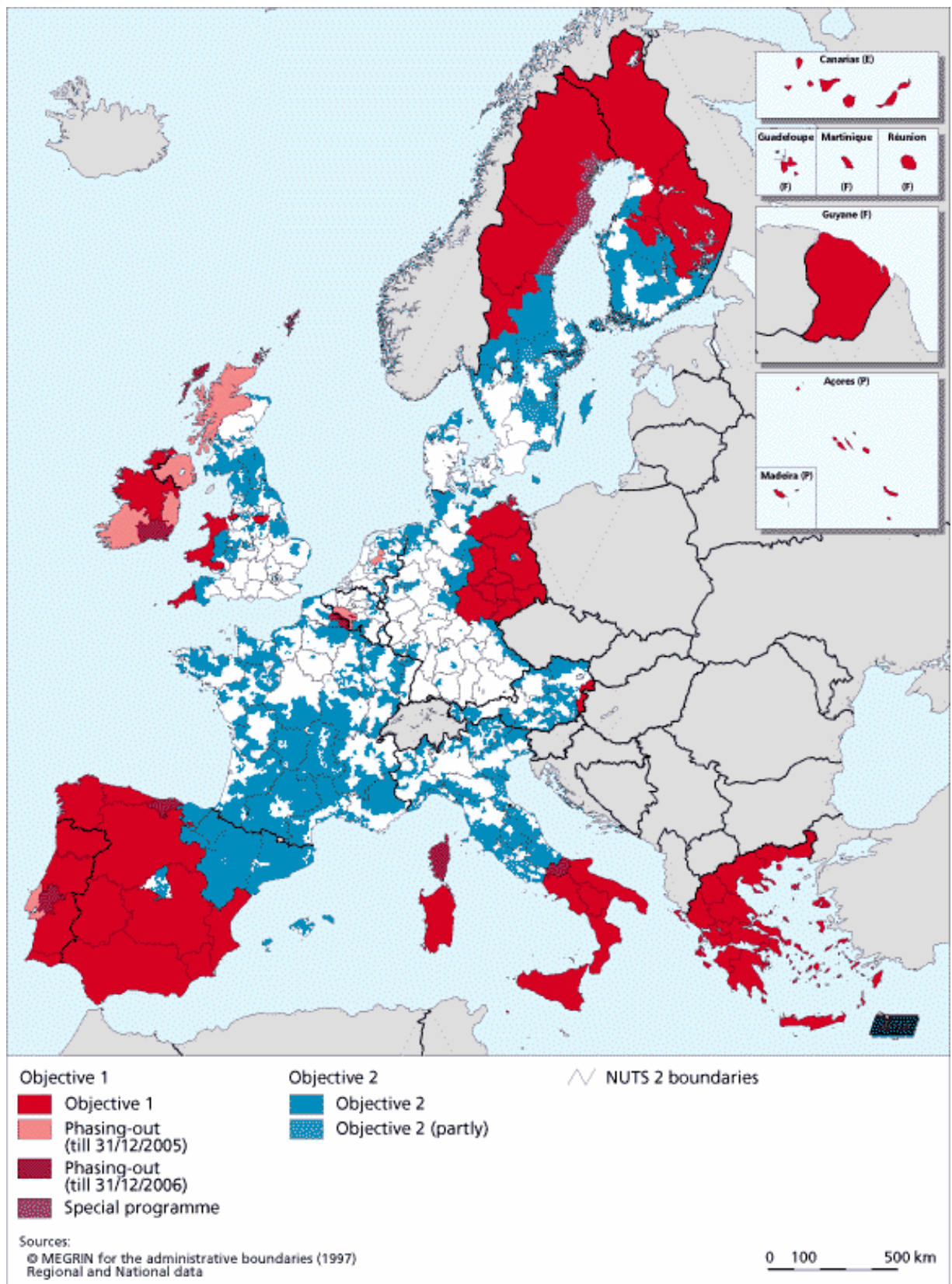
A finn Objective 1 területekre régóta jellemző a magas elvándorlási arány és az alacsony születési ráta. A népsűrűség különösen alacsony ezekben a régiókban (4,8 fő/km²), még akkor is, ha az újonnan csatlakozott országok hasonló számadatait is figyelembe vesszük. Ezen kívül egy 1,05 millió fős előregedő és fogyó népesség egy 216 200 km² nagyságú területen túl kevés ahhoz, hogy számos tevékenység számára elérje a „kritikus tömeget”.

Ezen régiók számos lakója számára nagy hátrányt jelent a periférián való elhelyezkedés is. A régión belüli és a nemzeti és európai piacoktól való nagy távolságok akadályozzák a vállalkozások versenyképességét, a termékek és nyersanyagok szállítását. A régiók zord klímája miatt magasabb költségei vannak a fűtésnek, a szállításnak, az infrastrukturális beruházásoknak stb. Finnország Objective 1 területeinek perifériális fekvése még nagyobb hangsúlyt kapott az EU kibővítésével.

A fenti körülmények, amelyek alapján ezen területek az Objective 1 kategóriájába tartoznak, csak tovább erősödtek. A finn Objective 1 területek továbbra is hátrányokat szenvednek az alacsony népességszám, a zord klíma és a rossz megközelíthetőség miatt. Ezért a jelenlegi finn Objective 1 területeknek a következő programozási időszakban is ebben a státuszban kellene maradniuk. Az Objective 1 területek lehatárolásánál a GDP mellett a népsűrűséget továbbra is figyelembe kellene venni, és új kritériumként be kellene vezetni a perifériális fekvés fogalmát. A pozitív fejlődéshez átfogó programozásra és jelentős fejlesztési forrásokra van szükség. A lakosság alacsony száma miatt viszonylag olcsón ki lehetne elégíteni a régiók igényeit.

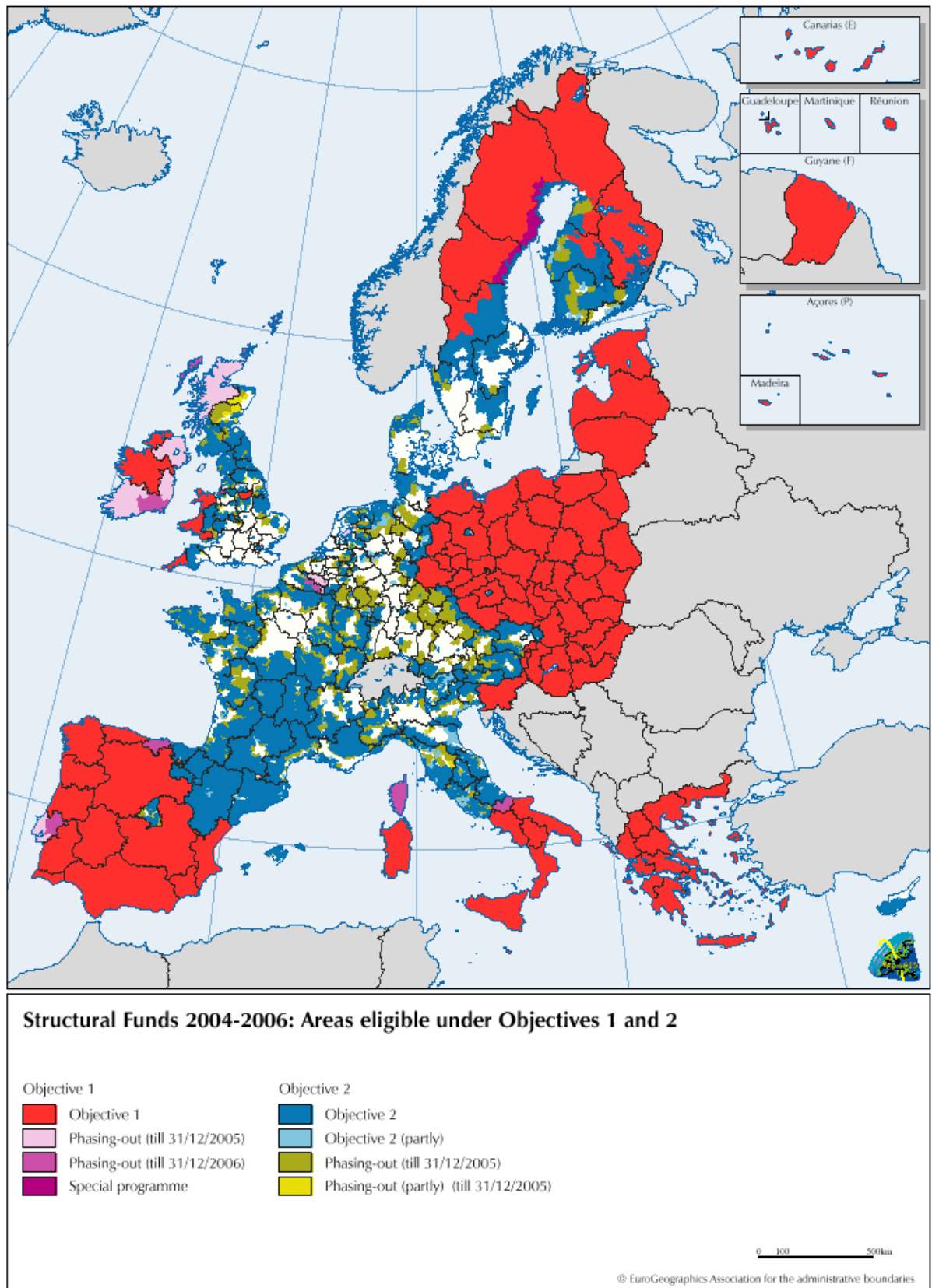
Az Objective 1 területeken kívül számos városi és rurális térség küzd strukturális átalakulással, túl gyors népességváltozással és szűk gazdasági bázissal. A jelenlegi Objective 2 területeknek a növekedési potenciál fejlesztésére van szükségük, ami szorosan összefügg a jobb versenyképességgel és egy magasabb know-how szinttel. Ezért van szükség rá, hogy az EU 2006 után is folytassa regionális és strukturális politikáját, olyan formában, ami megfelel az Unió összes területe számára.

Az Európai Uniótól 2000-2006 között regionális támogatásban részesülő térségek

Forrás: http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy

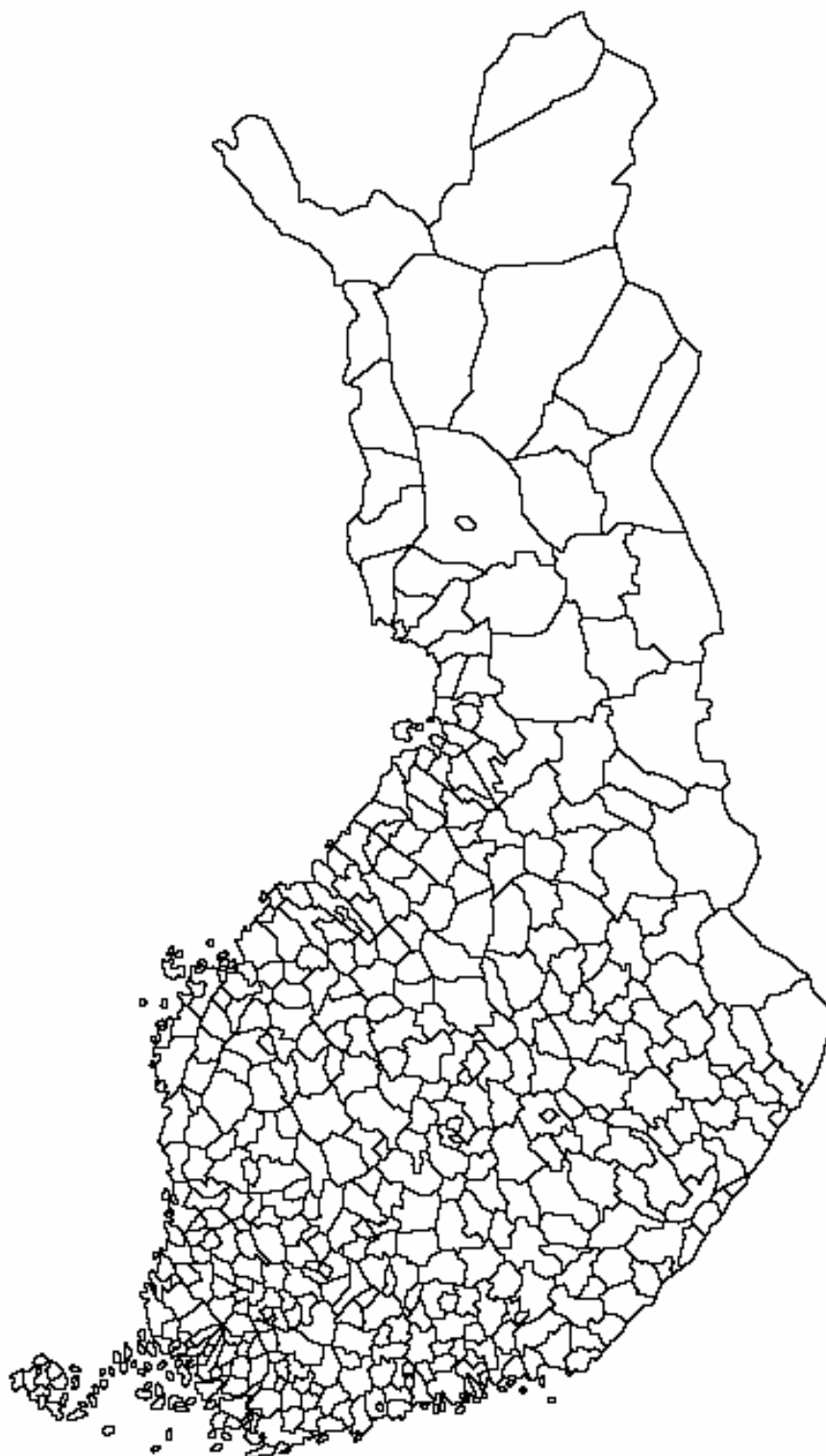
A Strukturális Alapokból 2004-2006 között támogatásban részesülő térségek

Forrás: http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy

3 számú melléklet

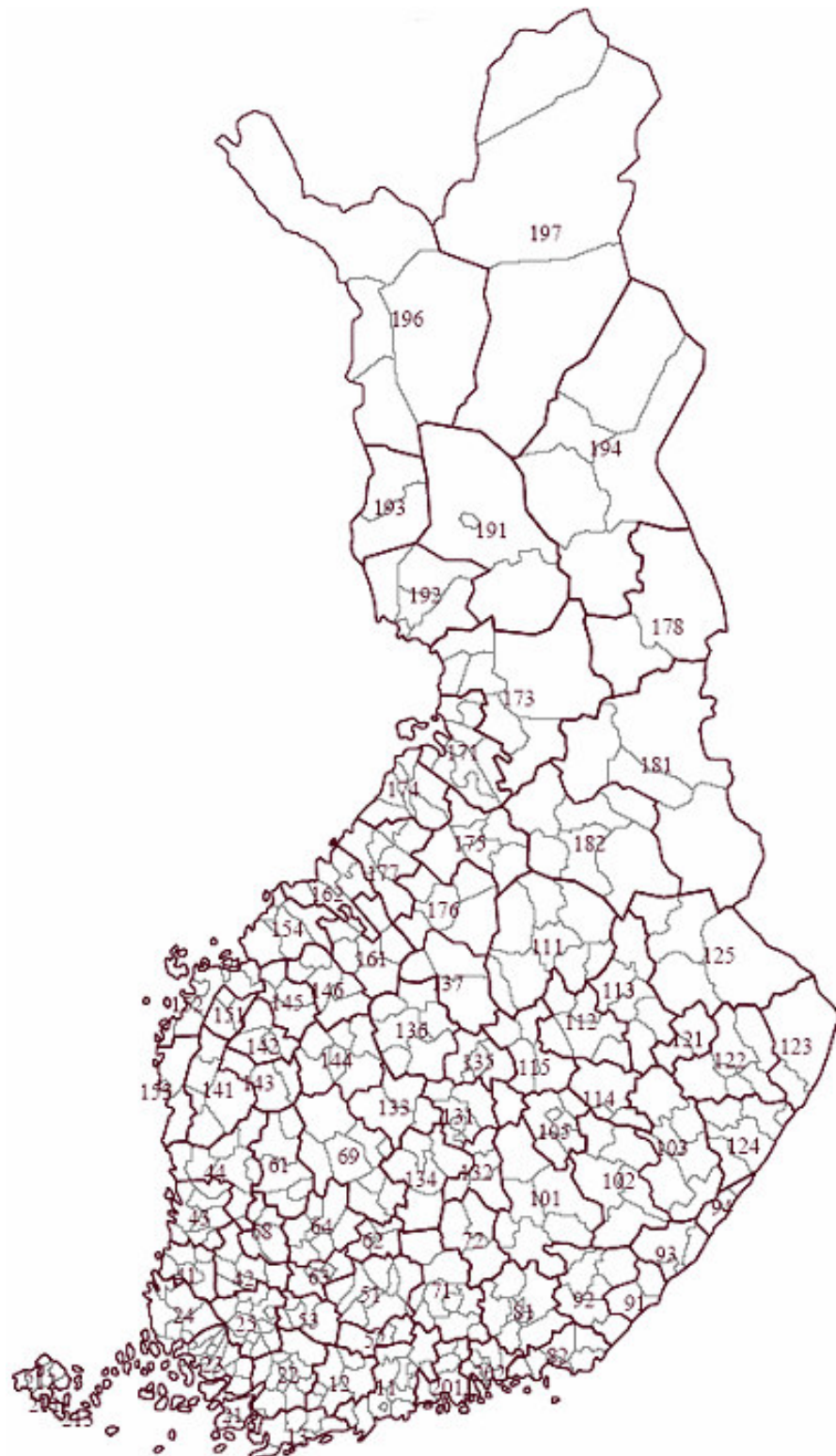
Municípiumok 2003-ban (NUTS 5)

Forrás: <http://www.kunnat.net>

4 számú melléklet

Szubrégiók (seutukunta) (NUTS 4)

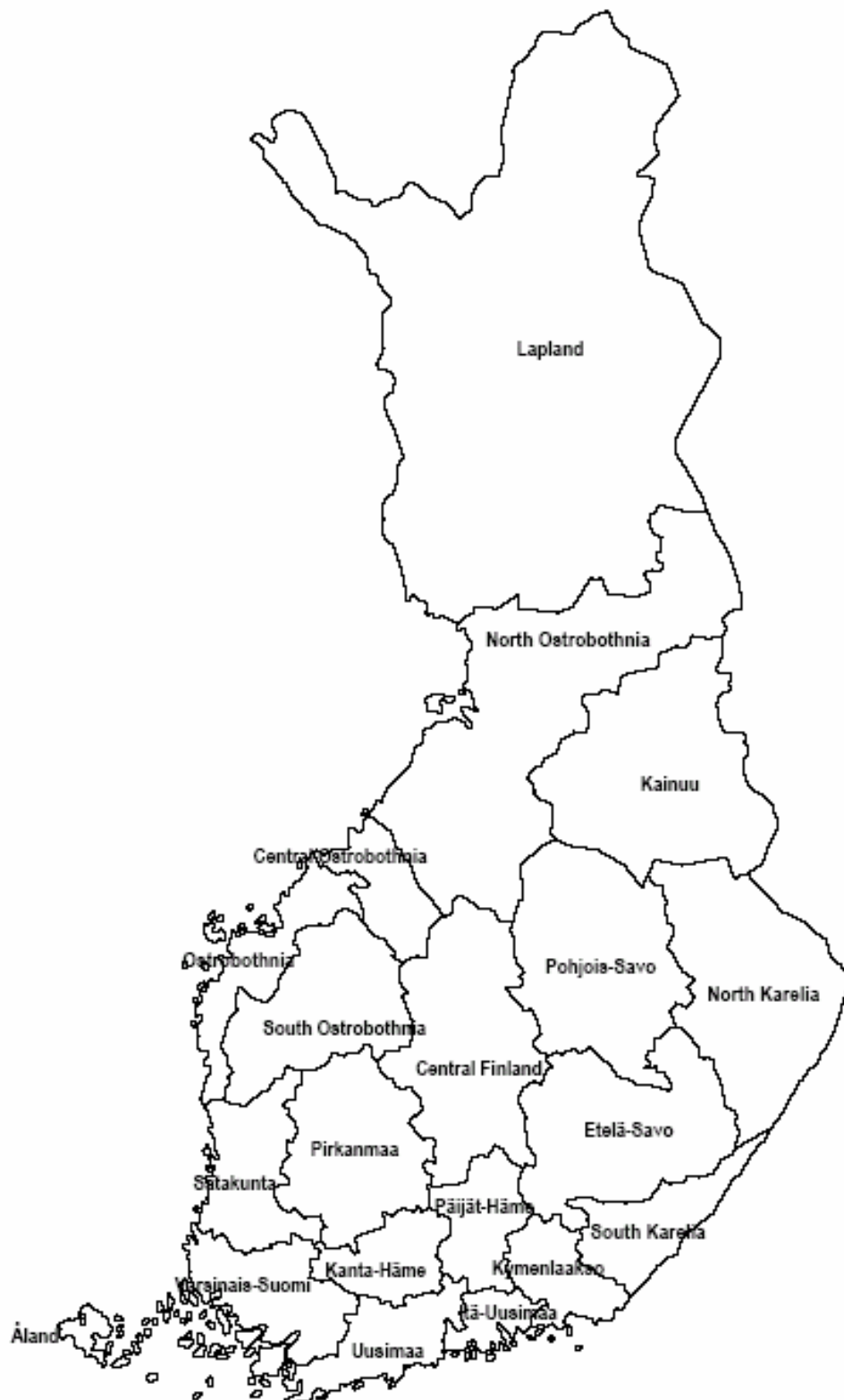

Forrás:

[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/FF3BDDDBBA931763BC2256BBA0029D654/\\$file/seutuk.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/FF3BDDDBBA931763BC2256BBA0029D654/$file/seutuk.pdf)

5 számú melléklet

Régiók (maakunta) (NUTS 3)

Forrás:

[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/444432995E545FAFC2256B83003BEDFC/\\$file/liitot.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/444432995E545FAFC2256B83003BEDFC/$file/liitot.pdf)

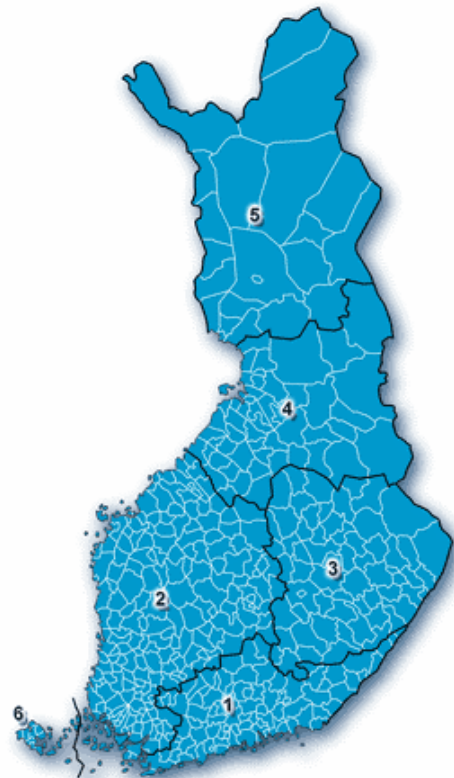
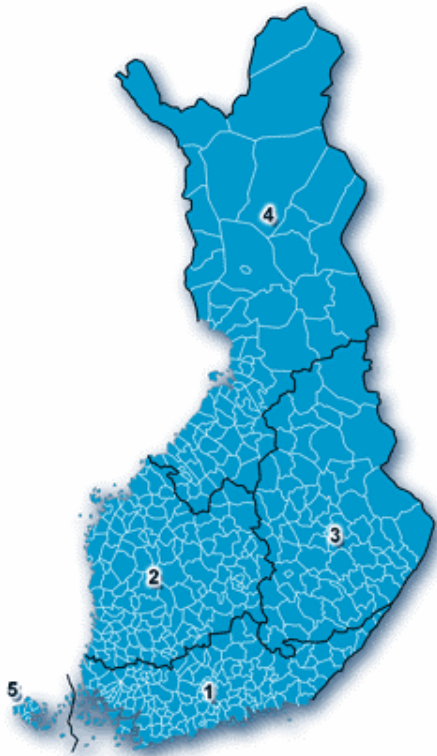
6 számú melléklet

Nagyrégiók (NUTS II)

1. Dél-Finnország
2. Nyugat-Finnország
3. Kelet-Finnország
4. Észak-Finnország
5. Åland

Provinciák (lääni)

1. Dél-Finnország
2. Nyugat-Finnország
3. Kelet-Finnország
4. Oulu
5. Észak-Finnország
6. Åland

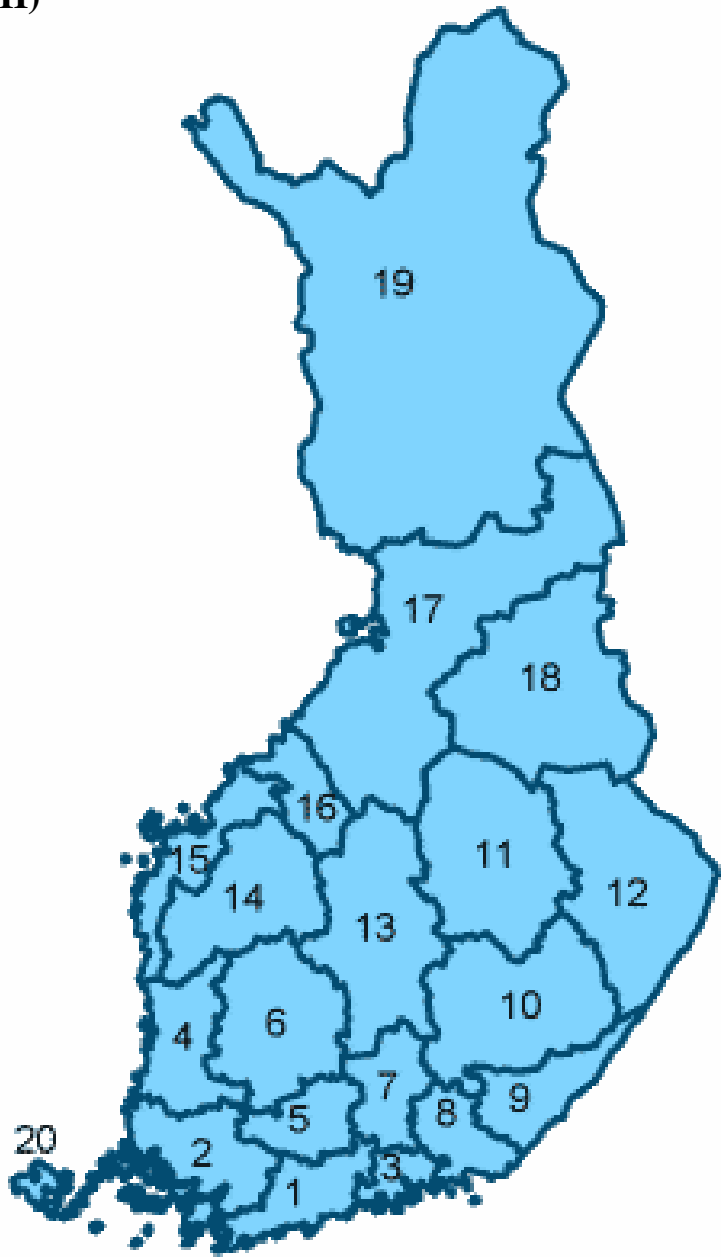

7 számú melléklet

Finnország régiói (NUTS III)

(maakunta)

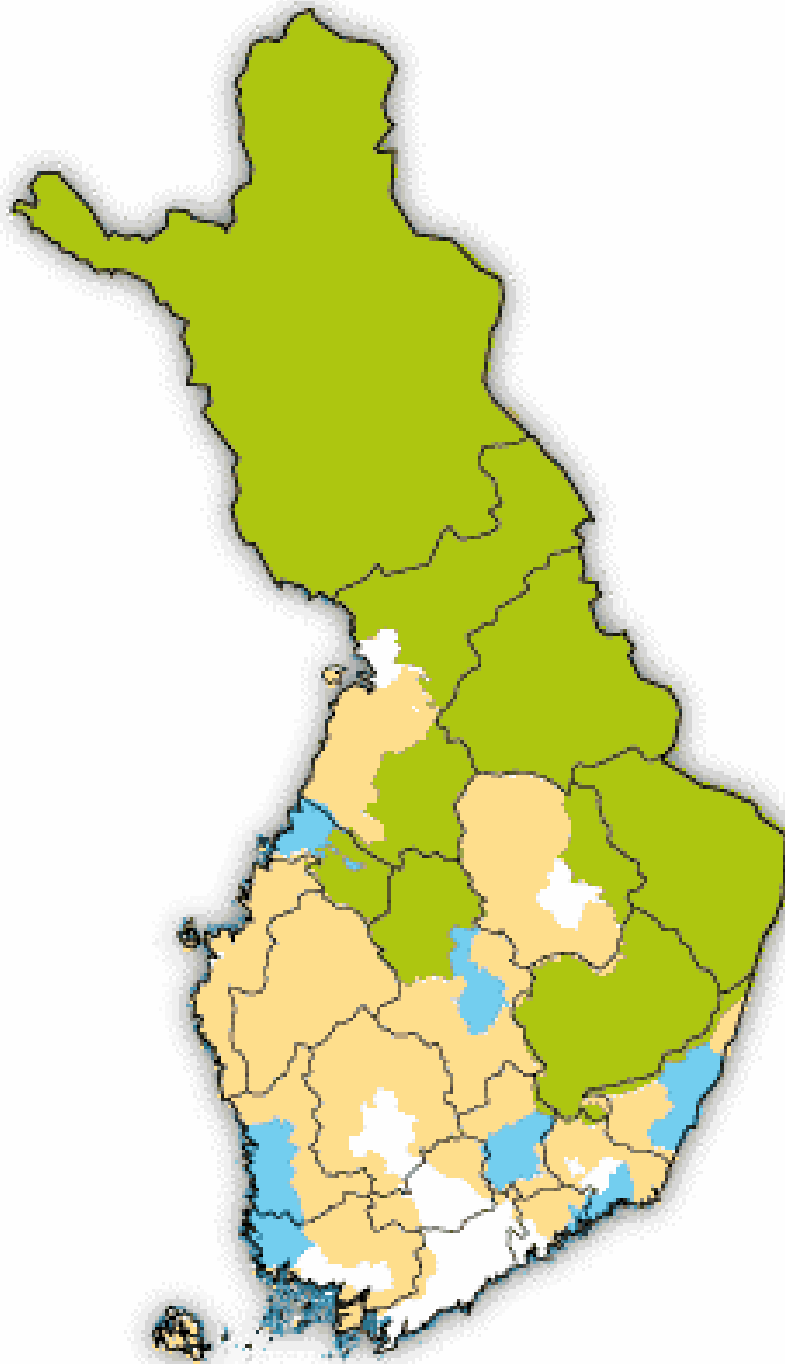
1. Uusimaa
2. Délnyugat-Finnország
3. Itä (Kelet) –Uusimaa
4. Satakunta
5. Häme
6. Tampere Régió
7. Päijät-Häme
8. Kymenlaakso
9. Dél- (Etelä-) Karélia
10. Etelä- (Dél-) Savo
11. Pohjois- (Észak-) Savo
12. Észak- (Pohjois) Karélia
13. Közép-Finnország
14. Etelä- (Dél-) Ostrobotnia
15. Ostrobotnia
16. Közép-Ostrobotnia
17. Észak-Ostrobotnia
18. Kainuu
19. Lappföld
20. Åland

Forrás: <http://www.reg.fi/english/engindex.html>

8 számú melléklet

Finnország támogatásban részesülő régiói 1994-1999 között

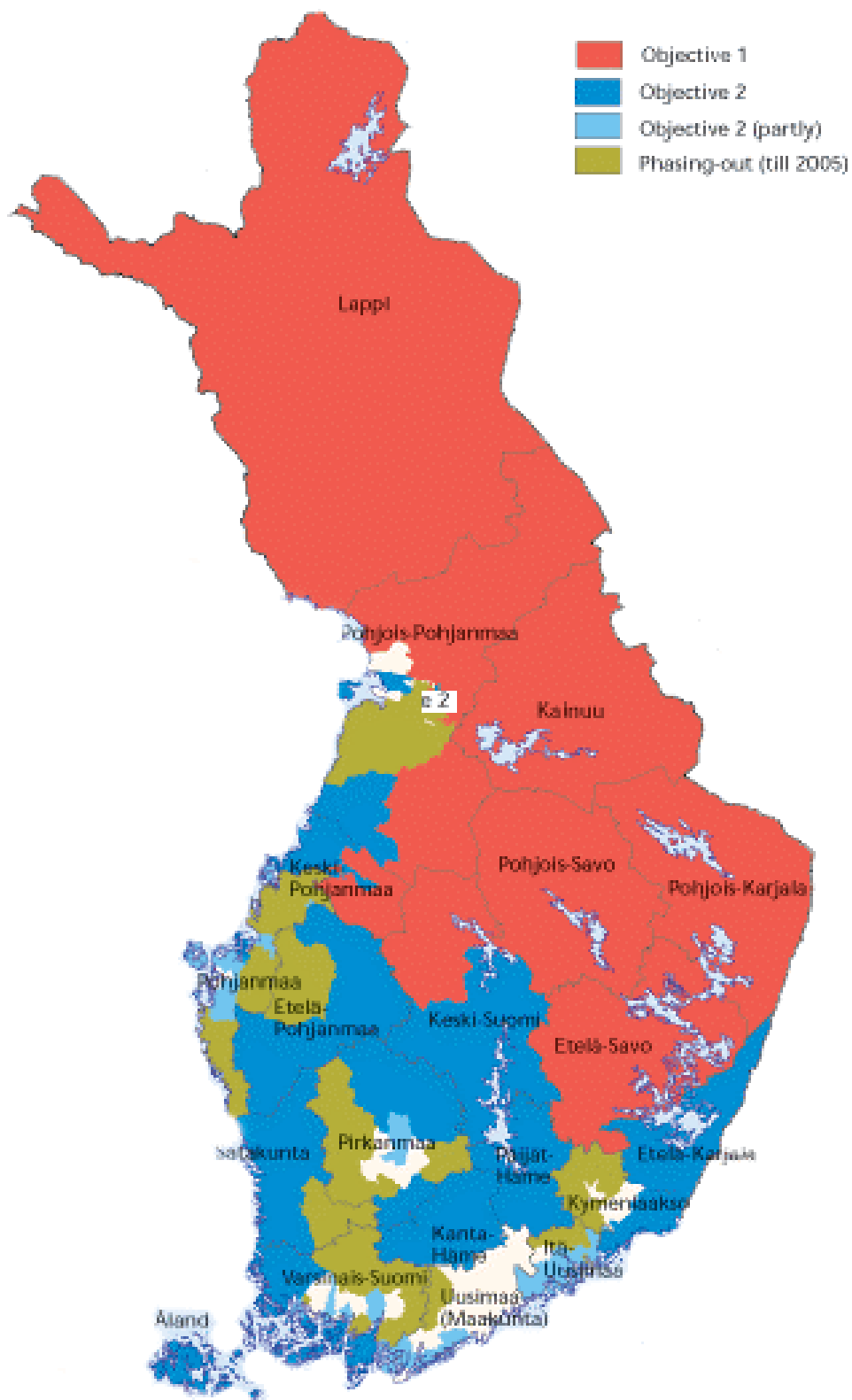

Objective:

Forrás: http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy/country/overmap/fin/fin_en.htm

9 számú melléklet

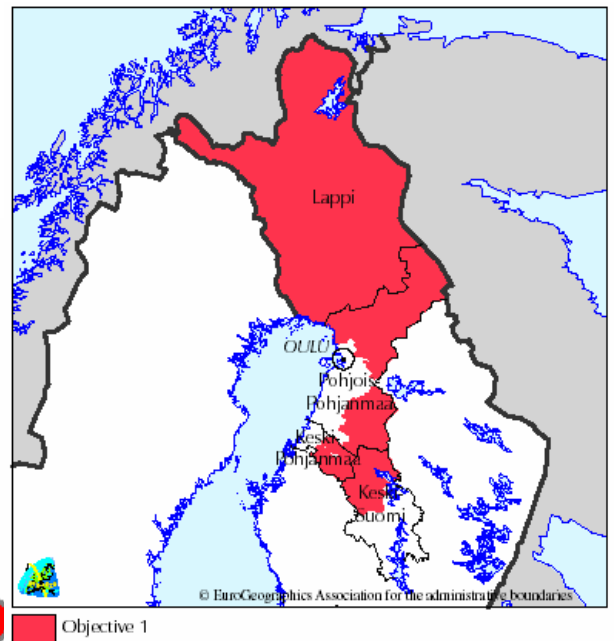
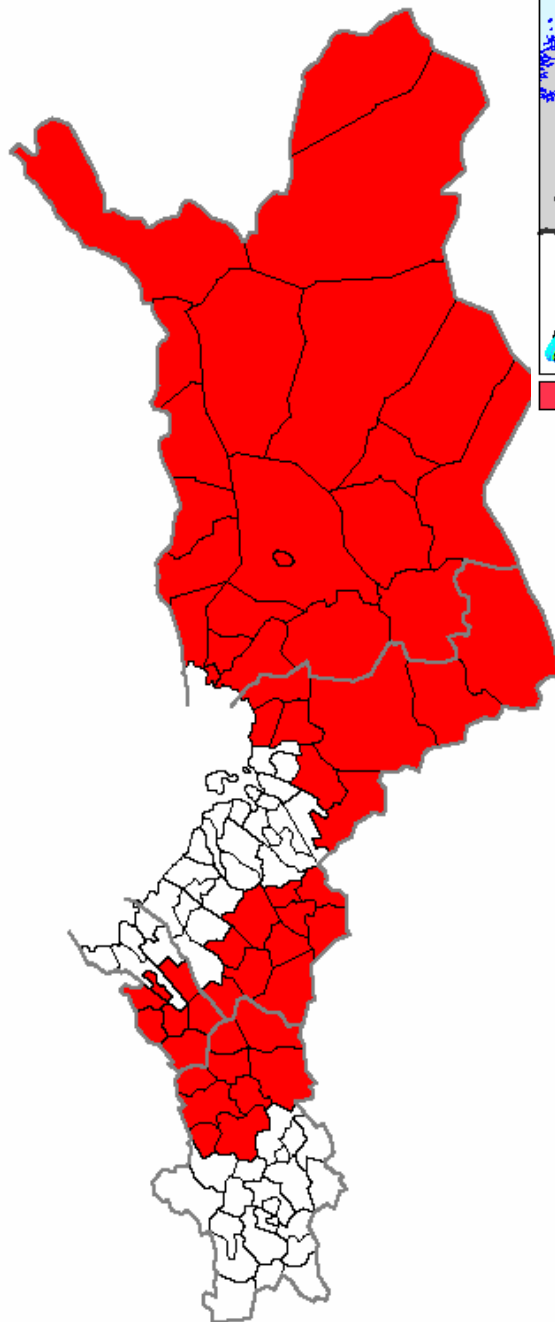
Finnország támogatásban részesülő régiói 2000-2006 között

Forrás: http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy/country/overmap/fin/fin_en.htm

10 számú melléklet

Észak-Finnország Objective 1 területei

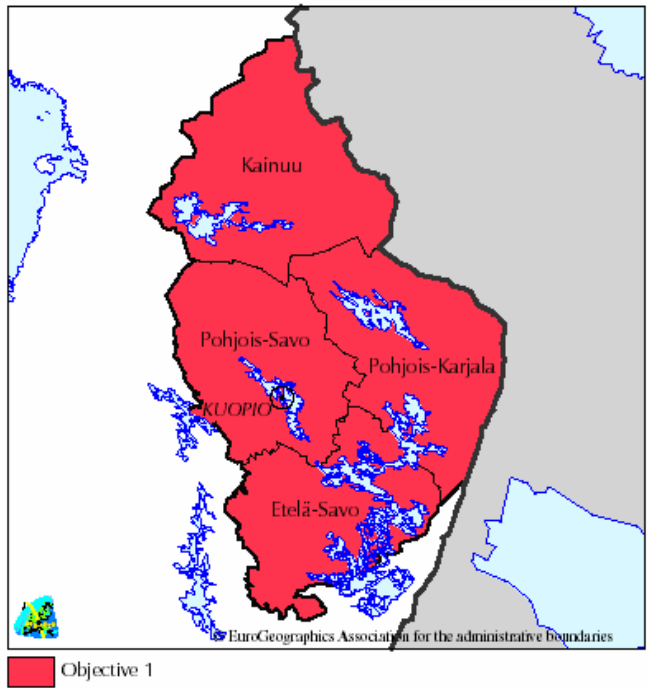
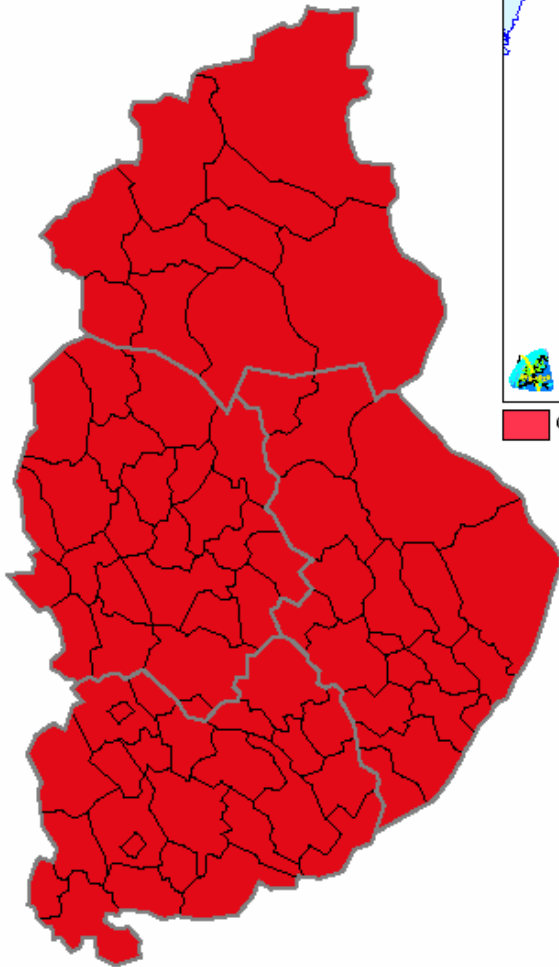
**The Northern Finland
Objective 1 area,
2000 to 2006:**

● Objective 1 area

— regional border:

11 számú melléklet

Kelet-Finnország Objective 1 területei

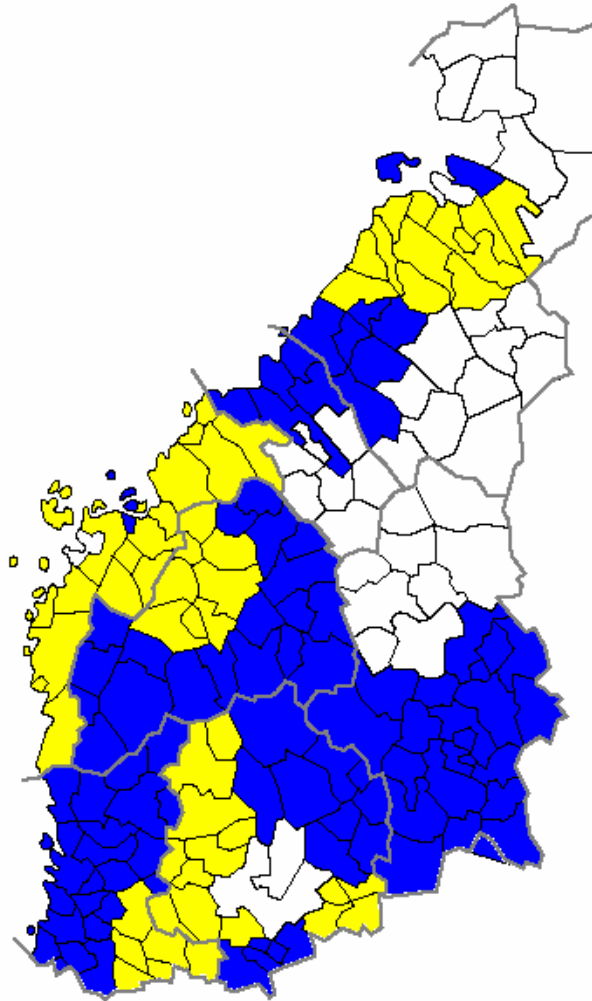

**The Eastern Finland
Objective 1 area,
2000 to 2006:**

- Objective 1 area
- regional border:

12 számú melléklet

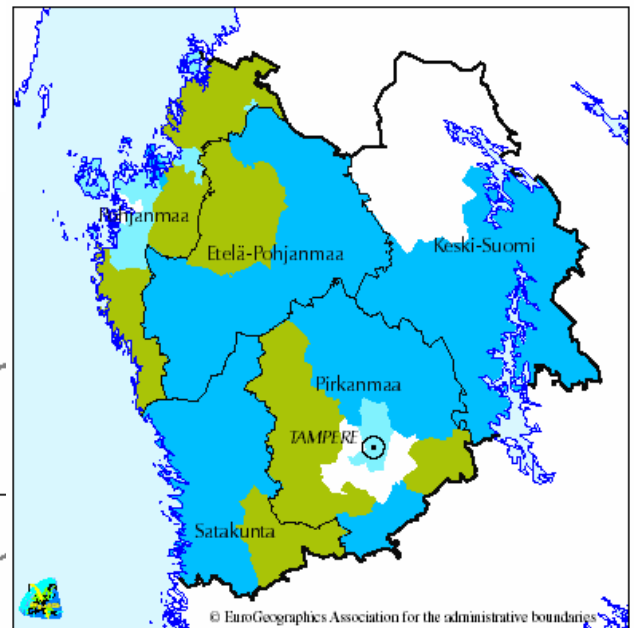
Nyugat-Finnország Objective 2 területei

The Western Finland Objective 2 areas, 2000 to 2006:

- Objective 2 area
- Transitional support area
- Regional border

Objective 2 area includes
Oulu, Hervanta area in
Tampere and Varissuo area
in Turku.

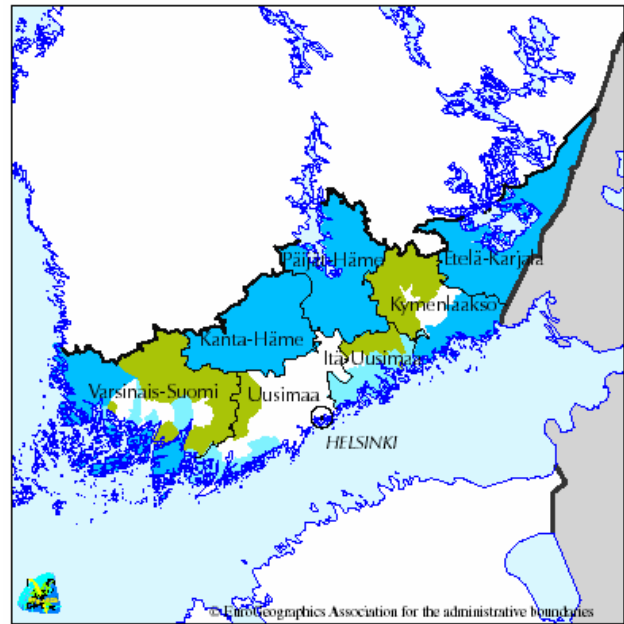
- Objective 2
- Objective 2 (partly)
- Phasing-out Obj. 2

Dél-Finnország Objective 2 területei

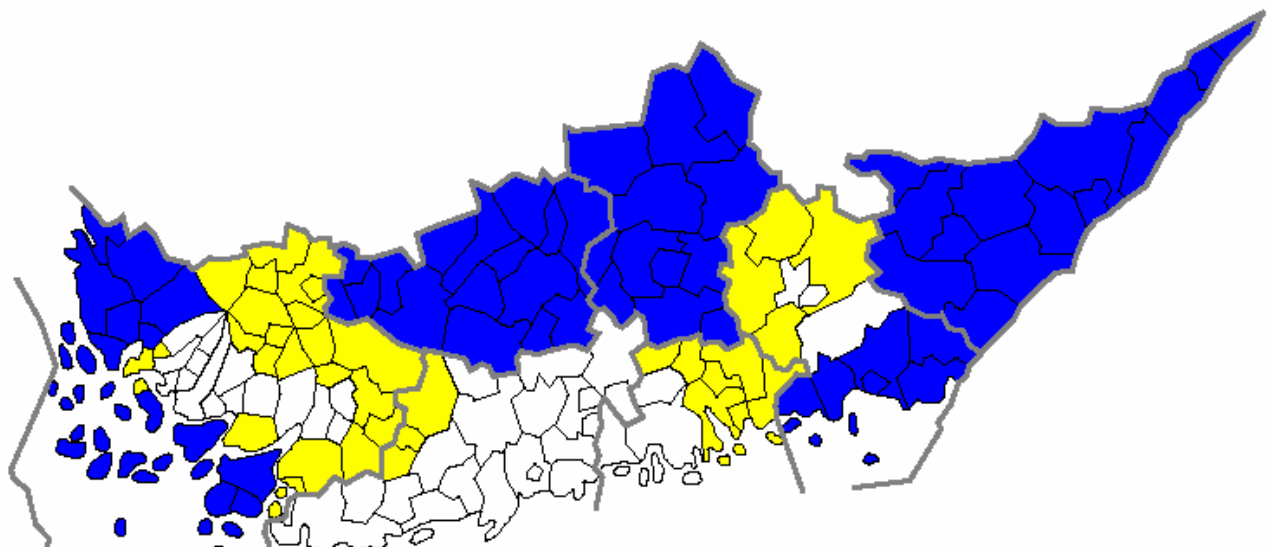
The Objective 2 areas in Southern Finland, 2000 to 2006:

- Objective 2 area
- Transitional support area
- Regional border

Objective 2 area includes Oulu, Hervanta area in Tampere and Varissuo area in Turku.

- Objective 2
- Objective 2 (partly)
- Phasing-out Obj. 2

14 számú melléklet

Régió - NUTS3	Terület - km², 2003.01.01	Népesség fő, 1994	Népesség fő, 2002	Népességváltozás 1994-2002	Népesség- változás fő/km² 2001-2002	Népsűrűség 2003
Uusimaa	6 365,62	1 309 549	1 329 004	19 455,0	10 680	208,8
Itä-Uusimaa	2 746,86		90 934		733	33,1
Varsinais-Suomi (Délnyugat-Finnország)	10 623,74	432 603	450 968	18 365,0	1 675	42,4
Satakunta	8 289,38	244 029	235 416	-8 613,0	-892	28,4
Kanta-Häme	5 203,72	164 957	165 886	929,0	377	31,9
Pirkanmaa	12 271,82	435 789	453 978	18 189,0	3 233	37,0
Päijät-Häme	5 132,80	182 480	198 088	15 608,0	432	38,6
Kymenlaakso	5 106,40	193 177	186 111	-7 066,0	-596	36,4
Dél-Karélia	5 617,50	140 234	136 694	-3 540,0	-325	24,3
Etelä-Savo	14 136,97	174 945	163 276	-11 669,0	-1 195	11,5
Pohjois-Savo	16 808,39	258 800	251 976	-6 824,0	-866	15,0
Észak-Karélia	17 782,08	177 917	169 722	-8 195,0	-1 071	9,5
Közép-Finnország	16 582,15	257 716	265 078	7 362,0	316	16,0
Dél-Ostrobothnia	13 457,53	202 162	194 105	-8 057,0	-437	14,4
Ostrobothnia	7 675,04	174 185	173 006	-1 179,0	-77	22,5
Közép-Ostrobothnia	5 285,51	73 019	70 674	-2 345,0	-174	13,4
Észak-Ostrobothnia	35 289,68	353 895	369 974	16 079,0	1 945	10,5
Kainuu	21 567,15	95 814	87 371	-8 443,0	-1 102	4,1
Lappföld	93 003,70	202 325	187 777	-14 548,0	-1 511	2,0
Åland	1 526,50	25 158	26 257	1 099,0	249	17,2
Finnország összesen	304 472,54	5 098 754	5 206 295	107 541,0	11 394	17,1

Forrás: www.stat.fi Statistics Finland

15 számú melléklet

Régió - NUTS3	Munkanélküliségi ráta 1992-94, átlagosan	Munkanélküliségi ráta 2002	Munkanélküliségi ráta változása 1992-94 - 2002
Uusimaa	13,3	7,6	-5,7
Itä-Uusimaa		7,8	
Varsinais-Suomi (Délnyugat-Finnország)	15,1	10,4	-4,7
Satakunta	18,2	14,2	-4,0
Kanta-Häme	15,9	11,0	-4,9
Pirkanmaa	17,8	12,5	-5,3
Päijät-Häme	19,4	13,7	-5,7
Kymenlaakso	16,7	13,5	-3,2
Dél-Karélia	17,9	14,7	-3,2
Etelä-Savo	18,5	14,3	-4,2
Pohjois-Savo	18,0	14,0	-4,0
Észak-Karélia	19,2	17,6	-1,6
Közép-Finnország	18,7	14,6	-4,1
Dél-Ostrobothnia	16,4	10,6	-5,8
Ostrobothnia	13,2	8,3	-4,9
Közép-Ostrobothnia	16,9	11,6	-5,3
Észak-Ostrobothnia	18,4	13,6	-4,8
Kainuu	21,8	19,8	-2,0
Lappföld	22,0	18,4	-3,6
Åland	4,9	1,7	-3,2
Finnország összesen	16,4	11,3	-5,1

Forrás: www.stat.fi Statistics Finland

16. számú melléklet

Municípium	Lakosság	Népsűrűség	Terület km ²	Urbanizáció foka %
	2002 végén	2003.01.01		2000
Legnagyobb népességű municípiumok				
Helsinki	559 716	23,4	390,26	46,3
Espoo	221 597	8,4	354,72	0,0
Tampere	199 823	2,4	1 563,66	69,6
Vantaa	181 890	5,9	348,12	89,7
Turku	174 618	151,9	219,69	31,9
Oulu	124 588	7,1	524,72	37,6
Lahti	97 968	10,4	537,60	43,8
Kuopio	87 821	13,7	190,92	66,2
Jyväskylä	81 110	5,4	676,36	49,2
Pori	75 895	1,7	5 646,25	85,6
Lappeenranta	58 707	7,1	319,27	90,4
Vaasa	56 925	13,0	860,93	86,2
Kotka	54 622	4,4	661,86	42,0
Joensuu	52 291	4,2	1 503,53	56,5
Hämeenlinna	46 734	7,0	543,87	47,6
Mikkeli	46 491	57,2	147,05	47,8
Legnagyobb népsűrűségű municípiumok				
Hauho	3 907	3 034,2	184,47	49,8
Karstula	4 957	1 454,6	5,90	63,1
Keitele	2 916	998,7	30,75	59,3
Juupajoki	2 248	977,1	37,46	31,9
Luvia	3 283	916,6	11,60	50,9
Joroinen	5 752	765,8	105,92	77,3
Valkeala	11 195	755,2	240,84	82,2
Kuusjoki	1 835	726,0	134,95	39,0
Toijala	8 208	717,5	243,36	45,1
Korpilahti	5 025	716,0	43,81	65,8
Eno	6 943	710,5	311,90	67,1
Jaala	1 924	638,7	81,87	87,4
Pyhtää	5 222	477,0	48,89	66,1
Taivassalo	1 759	382,3	522,69	84,8
Oripää	1 326	380,3	327,63	45,0
Riihimäki	26 341	372,4	94,28	95,7
Legnagyobb területű municípiumok				
Ilmajoki	11 744	0,5	15 172,81	73,8
Siikajoki	1 370	0,8	11 773,00	61,3
Kiikoinen	1 321	0,7	8 249,38	77,1
Elimäki	8 615	0,3	8 050,21	39,8
Renko	2 330	2,9	7 506,45	93,0
Särkisalo	744	0,2	6 421,38	44,3
Saari	1 434	0,8	5 743,15	29,8
Pori	75 895	1,7	5 646,25	85,6
Sund	1 030	2,0	5 275,24	53,2
Ulvila	12 379	0,3	5 167,57	58,7
Kuivaniemi	2 072	3,5	5 003,50	36,1

17 számú melléklet

Municípium	Lakosság 2002 végén	Népsűrűség 2003.01.01	Terület km2	Urbanizáció foka % 2000
Legkisebb népességű municípiumok				
Sottunga	132	95,4	57,87	34,8
Velkua	240	103,8	50,90	97,9
Iniö	248	14,3	354,71	98,5
Kökar	307	6,1	263,73	55,3
Lumparland	367	19,8	165,50	68,3
Kumlinge	399	15,0	122,46	56,5
Vårdö	406	7,7	31,08	77,2
Geta	470	5,0	195,18	61,8
Brändö	502	22,5	383,01	30,1
Kodisjoki	525	8,1	617,18	48,6
Uukuniemi	561	33,9	493,02	46,0
Föglö	600	7,5	1 047,65	63,3
Värtsilä	636	7,3	505,54	80,8
Houtskari	653	21,4	464,78	47,6
Särkisalo	744	0,2	6 421,38	44,3
Västanfjärd	810	4,6	929,59	50,6
Suomenniemi	854	31,2	159,40	97,4
Legkisebb népsűrűségű municípiumok				
Särkisalo	744	0,2	6 421,38	44,3
Elimäki	8 615	0,3	8 050,21	39,8
Ulvila	12 379	0,3	5 167,57	58,7
Ilmajoki	11 744	0,5	15 172,81	73,8
Parainen	11 975	0,7	1 844,26	66,1
Kiikoinen	1 321	0,7	8 249,38	77,1
Siikajoki	1 370	0,8	11 773,00	61,3
Saari	1 434	0,8	5 743,15	29,8
Rääkkylä	3 020	1,4	3 463,53	51,8
Miehikkälä	2 538	1,4	1 706,32	48,8
Pudasjärvi	9 794	1,5	2 467,23	26,4
Pomarkku	2 608	1,5	3 050,99	0,0
Kiukainen	3 438	1,5	2 562,69	18,8
Pori	75 895	1,7	5 646,25	85,6
Legkisebb területű municípiumok				
Karstula	4 957	1 454,6	5,90	63,1
Karkkila	8 765	153,1	10,08	60,0
Luvia	3 283	916,6	11,60	50,9
Sodankylä	9 489	4,9	26,77	60,9
Keitele	2 916	998,7	30,75	59,3
Vårdö	406	7,7	31,08	77,2
Loppi	7 630	10,3	35,69	32,5
Pertteli	3 713	350,3	36,00	59,1
Juupajoki	2 248	977,1	37,46	31,9
Kisko	1 940	12,9	40,76	51,4
Korpilahti	5 025	716,0	43,81	65,8
Lohtaja	2 936	167,4	44,45	0,0

18 számú melléklet

Municípium	Lakosság 2002 végén	Népsűrűség 2003.01.01	Terület km2	Urbanizáció foka % 2000
Legurbanizáltabb municípiumok				
Kihniö	2 392	84,8	365,01	99,4
Maaninka	3 808	10,8	195,14	99,0
Kuru	2 762	19,3	256,58	98,9
Halsua	1 499	9,8	572,44	98,8
Nilsinä	6 677	21,6	198,07	98,7
Hailuoto	968	35,8	606,98	98,6
Toivakka	2 364	9,7	158,10	98,6
Nurmes	9 430	11,0	202,31	98,5
Iniö	248	14,3	354,71	98,5
Himanka	3 177	17,7	147,61	98,4
Varpaisjärvi	3 147	11,9	301,78	98,4
Jämsänkoski	7 622	8,5	491,33	98,3
Tuusula	33 377	89,7	137,94	98,1
Lemi	3 121	9,7	1 139,23	98,0
Kruunupyö	6 809	9,4	462,23	98,0
Viitasaari	7 728	3,9	692,15	98,0
Velkua	240	103,8	50,90	97,9
Vesanto	2 697	6,2	1 249,43	97,8
Heinola	20 940	5,4	120,53	97,7
Honkajoki	2 104	11,6	188,33	97,6
Kemiö	3 327	9,1	1 260,62	97,4
Suomenniemi	854	31,2	159,40	97,4
Merijärvi	1 336	11,5	254,17	97,3
Legkevésbé urbanizált municípiumok				
Äetsä	4 996	12,4	738,18	0,0
Espoo	221 597	8,4	354,72	0,0
Forssa	18 201	10,4	781,53	0,0
Halikko	9 247	10,4	133,22	0,0
Ilomantsi	6 804	3,9	63,69	0,0
Juankoski	5 740	15,3	1 003,98	0,0
Kajaani	35 842	64,7	355,69	0,0
Längelmäki	1 728	77,2	760,03	0,0
Lempäälä	17 098	4,3	3 424,78	0,0
Lohtaja	2 936	167,4	44,45	0,0
Maksamaa	1 039	11,1	110,52	0,0
Mustasaari	16 865	104,8	64,23	0,0
Padasjoki	3 746	44,1	271,60	0,0
Piippola	1 401	8,7	299,34	0,0
Pomarkku	2 608	1,5	3 050,99	0,0
Pyhäjoki	3 578	2,9	368,03	0,0
Siuntio	4 997	4,1	2 649,69	0,0
Uurainen	3 111	3,0	1 319,78	0,0
Laukaa	16 756	14,3	217,54	18,2
Kiukainen	3 438	1,5	2 562,69	18,8
Dragsfjärd	3 423	7,4	939,32	20,1

Felhasznált irodalom

1. Csire András: Természet, régió, vidék: politika-hálózatok és a finn vidék az 1990-es években. Budapest, 1999.
2. Az Európai Unió strukturális és kohéziós politikájának szabályozása. Szerk.: Horváth Gyula. Pécs, 2001.
3. Anders Lidström: Finland: Geo-political Changes and Europeanization. In: Subnational Democracy in the European Union (Challenges and Opportunities). Oxford, 2001.
4. Gombos József: A finn „második köztársaság” politikatörténete. 1944-2000. Szeged, 2001.
5. Hajdú Zoltán: Finnország területfejlesztési rendszere. In: Bővítés és a nemzeti regionális politikák változása (A kohéziós és a 90-es évtizedben csatlakozott országok területfejlesztési rendszerei). Budapest, 1999.
6. Horváth Gyula: Regionális támogatások az Európai Unióban. Budapest, 1998.
7. Hogyan működnek a régiók? Európai Bizottság, 2001.
8. Pálné Kovács Ilona: Regionális politika és közigazgatás. Budapest-Pécs, 1999.
9. Regional and Local Powers in Europa (Employment, Social Policy, Environment, Transport and Vocational Training). Committee of the Regions, Brussels, 2002.
10. Regional and Local Government in the European Union (Responsibilities and Resources). European Communities, 2001.

Internetes források:

1. Guidelines for programmes in 2000-2006.
<http://www.europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/g24202.htm>
2. Second progress report on economic and social cohesion.
<http://www.europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/g24005.htm>
3. Revised guidelines for 2000-2006 programmes
<http://www.europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/g24222.htm>
4. Structural policy reform <http://www.europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l60013.htm>
5. Regional policy in Finland in 2000-06.
http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy/country/overmap/fin/finl_en.htm

6. State Provincial Offices of Finland.
http://www.laaninhallitus.fi/lh/home.nsf/pages/index_eng
7. <http://www.kum.hu/Kulgazdasag/Mokulg2000/Finnorszag.htm>
8. The Association of Finnish Local and Regional Authorities <http://www.kunnat.net>
9. Regional Development Act (602/2002). Ministry of the Interior.
<http://www.finlex.fi/pdf/saadkaan/E0020602>
10. Division into Regions Act (1159/1997)
<http://www.finlex.fi/pdf/saadkaan/E9971159>
11. The Finnish Local Government Act (365/1995). <http://www.kunnat.net>
12. Act on the Autonomy of Åland (1144/1991)
<http://www.finlex.fi/pdf/saadkaan/E9911144>
13. Objective 1 programme for Eastern Finland.
[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/C60B90F0F0FA128FC2256B8700510862/\\$file/isengl.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/C60B90F0F0FA128FC2256B8700510862/$file/isengl.pdf)
14. Objective 1 programme for Northern Finland.
[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/E33DD741FDDE6FCFC2256B87000518625/\\$file/psengl.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/E33DD741FDDE6FCFC2256B87000518625/$file/psengl.pdf)
15. Southern Finland Objective 2 Programme.
[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/F1E94300B7212BABC2256B870050AEB0/\\$file/esengl.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/F1E94300B7212BABC2256B870050AEB0/$file/esengl.pdf)
16. Western Finland Objective 2 Programme.
[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/CD18B2452F53640BC2256B8700514F8F/\\$file/lsengl.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/CD18B2452F53640BC2256B8700514F8F/$file/lsengl.pdf)
17. Åland Islands Objective 2 Programme http://www.europa.eu.int/regional_policy
18. Finnish Regional Councils <http://www.reg.fi>
19. Regional Council of Lapland <http://www.lapinliitto.fi>
20. Regional Council of South Karelia <http://www.ekarjala.fi>
21. Regional Council of North Karelia <http://www.pohjois-karjala.fi>
22. Regional Council of Southwest Finland <http://www.varsinais-suomi.fi>
23. Regional Council of Häme <http://www.hamenliitto.fi>
24. The Council of Tampere Region. <http://www.pirkanmaa.fi>
25. Uusima Regional Council <http://www.uudenmaanliitto.fi>
26. Regional Council of South Ostrobothnia <http://www.epliitto.fi>
27. Regional Council of Satakunta <http://www.satakunta.fi>

28. Regional Council of Central Finland <http://www.keskisuomi.fi>

29. Regional Council of Kainuu <http://www.kainuu.fi>